

ÅRSMELDING 2012

NATIONAL
THEATRET

**”NATIONALTHEATRET BESTÅR
IKKE BARE AV FIRE FASTE SCENER,
MEN AV HUNDREVIS AV NYE, HVER
KVELD. DET ER I OSS, I DEG OG MEG,
AT TEATERET SKAPES.”**

HANNE TØMTA, TEATERSJEF

1899- 1908

Bjørn Bjørnson, eldste sønn til Bjørnstjerne Bjørnson var Nationaltheatrets første sjef.

1. juni 1906

Sørgeforestilling i forbindelse med Henrik Ibsens død.

12. desember 1913

Kirsten Flagstad debuterer på Nationaltheatret i rollen som tjenestepiken Nuri i operaen *Lavland* av Eugène D'Albert.

23. desember 1924

Reisen til julestjernen spilles for 1. gang. Forfatteren er Sverre Brandt, som var teatrets økonomisjef. Aase Bye spilte den første Sonja.

1946

Teatret skaffer seg igjen et fast orkester på 24 mann. Oslo kommune ga kr. 125 000,- i støtte mot at orkesteret kunne brukes av kommunen etter avtale, som for eksempel til parkonsserter.

1899-1946

1. sept 1899

Byens naturlige storstue, Nationaltheatret åpner etter en byggprosess som varte i over 20 år.

5. mai 1910

Theodor Roosevelt holder sitt nobelforedrag på Nationaltheatret. Han vant prisen i 1906, men rakk ikke å motta prisen før i 1910 etter at han hadde gått av som president i 1909.

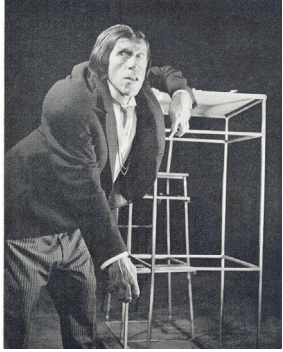
1899- 1919

Teatret spiller regelmessig operaforestillinger under Johan Halvorsens musikalske ledelse. Orkesteret var på 43 mann. Siste forestilling var *Madame Butterfly*.

9. april 1940

9. april 1940 okkuperte tyske soldater Norge og marsjerte forbi Nationaltheatret. To dager etter var teatret omgjort til kaserne for Hitlers tropper.

28. august 1963 Amfiscenen åpnes med forestillingen *Beretning for et akademi* av Franz Kafka, en monolog med Arne Bang-Hansen.

9. oktober 1980 Brann på Hovedscenen. Det begynner å brenne under forestillingen *Isfuglen*. På scenen sto bla Wenche Foss og Per Aabel, og salen var fullsatt. Alle kom heldigvis velberget ut, men bygningen fikk omfattende skader. Teatret var stengt i 5 år til scenen ble gjenoppbygd og salen restaurert.

1990 Stein Winge åpner den første Ibsen-festivalen.

2008 Hanne Tømta ansettes som andre kvinnelige teatersjef i 2008. Ellen Horn var første kvinne ut i 1992.

1947-2011

1947

Dreiescenen monteres i løpet av sommeren. Dette var en gave fra Nationaltheatrets venner.

1977

Åpningen av Torshovteatret, et allmøtestyrt teater på Torshov, Oslos østkant.

31. august 1985

Bygningen fredes i 1983. Hovedscenen åpnes igjen i ny, modernisert form med 3 versjoner av *Peer Gynt* i regi av Edith Roger.

september 1999

Nationaltheatret feirer 100 år med jubileumsforestillingen *Stor stue for ingenting*.no

31. august 2000

Teatersjef Eirik Stubø innfører Samtidsfestivalen som går annethvert år frem til 2008.

16. februar 2013

Liv Ullmann registrerer ved Nationaltheatret for første gang, og setter opp *Onkel Vanja* av Anton Tsjekhov med et stjerne-spekket skuespille-reNSEmble.

26. februar 2013

Amerikansk kritikerros i Washington. Nationaltheatrets *Hedda Gabler* spiller for et begeistret amerikansk publikum under festivalen Nordic Cool i Washington.

4. juni 2013

4. juni offentliggjorde et enstemmig styre styret at Hanne Tømte fortsetter som sjef for Nationaltheatret. Den nye åremålsperioden er på fire år og strekker seg fra 2015 og til og med 2018.

8. august 2013

Sommerteater på Nationaltheatret. For første gang får publikum tilbud om å se teater tidlig i august, og *Forvandlingen* av Franz Kafka trekker fulle hus i sommervarmen.

2013

22. februar 2013

National Spesial Uprøvd er både et eksperiment og et annerledes møte med dramatikken og Nationaltheatrets ensemble. Det er hurtig iscenesatt og fremført. Alt er helt uformelt, uventet og uprøvd.

18. april 2013

100 år siden Kirsten Flagstad debuterte på Nationaltheatret. Torsdag 18.april ble åpningen av Kirsten Flagstad jubileet 2013 markert på Nationaltheatret. H.M. Dronningen og ordfører Fabian Stang var blant gjestene.

9. juni 2013

Nationaltheatret blir nominert i totalt 8 kategorier i årets Heddapris.

Trykk: GROSET™

14. januar 2012 Regissør og hovedrolleinnehaver Gisli Örn Gardarsson er i London omtalt som The Action Man of the Theatre. Han har reist verden rundt med forestillingen *Forvandlingen* av Franz Kafka, og mottok den prestisjetunge prisen, The Elliot Norton Awards, for beste gjestespill og scenografi. Musikken er av Nick Cave.

Juni 2012 Vedtak i Regjeringen om at Kulturdepartementet skal gjennomføre en KS1-utredning (Kvalitets sikring av konseptvalget) ved Nationaltheatret i forbindelse med rehabilitering og modernisering av teatret i et 50 års perspektiv.

8. september 2012 Heiner Goebbels mottar "The International Ibsen Award". Prisen er på kr. 2 500 000,- Han gjestet Ibsenfestivalen med forestillingene: *Stifters Dinge* og *Eraritjaritjaka*

25. august 2012 Den litauiske regissøren Oskaras Korsunovas setter opp sin burleske og fargerike versjon av *Peer Gynt* på Torshovteatret.

2012

10. juni 2012

Komilab trioen, Thorbjørn Harr, Mariann Hole og Jan Gunnar Røise vant Hedda prisen "Særlig kunstnerisk innsats" for sin glitrende gjennomføring av *Komilab 1 - 7* på Torshovteatret

23.08- 9.09 2012

Festivalen besto av fire egenproduksjoner, én samproduksjon, seks gjestespill, én fotoutstilling og én prisoverrekkeelse. Det overordnede tema var individet og samfunnet, eller jeg og de andre.

26.08- 6.09

Nationaltheatret åpner teatret med *National Spesial*: debatter, introer, mestermøter, scenekanter, stunt, quiz og mye mer.

13. oktober 2012

Som første norske teater digital-overfører Nationaltheatret *Folk og røvere i Kardemommeby* direkte til 30 kinoer over hele landet. Samt når ut til 265 000 seere på NRK i julen.

HISTORISK TIDSLINJE _ 3

Nationalteatret gjennom hundre år

TIDSLINJE 2012 _ 5

Noen av høydepunktene i 2012

NØKKELTALL _ 8

Driftsinntekter, driftskostnader og eiendeler

FORORD HANNE TØMTA _ 12

Det ypperste og det beste for scene og samfunn

SAMFUNNSROLLEN _ 14

Nationalteatrets viktige rolle som kulturinstitusjon

REPERTOAR _ 18

Å legge repertoaret for Norges viktigste teater

REPERTOAR HOVEDSCENEN _ 20

REPERTOAR AMFISCENEN _ 27

REPERTOAR MALERSALEN _ 33

REPERTOAR TORSHOVTEATRET _ 36

REPERTOAR DIVERSE _ 40

Samarbeid, gjestespill og andre arrangementer

IBSENFESTIVALEN _ 46

Den 13. Ibsenfestivalen går av fra staben 23.8.2012

ORGANISASJON _ 56

Nationalteatrets medarbeidere i 2012

STYRETS BERETNING _ 62

Styret oppsummerer 2012

REGNSKAP _ 67

Regnskapet fra 2012

12 HANNE TØMTA OM TEATRETS ROLLE

3 TIDSLINJE 1899-2012

20 FORESTILLINGER

14 SAMFUNNSROLLEN

46 IBSENFESTIVALEN

85 TIDSLINJE 2013

NØKKELTALL

DRIFTSINNTEKTER	NOTE	2012	2011
EGNE INNTEKTER			
Billettinntekter	2	41 053 814	36 584 042
Diverse inntekter, bl.a. programsalg, restaurant		6 256 571	5 558 455
Sponsorinntekter og andre tilskudd	10	4 848 255	4 667 510
SUM EGNE INNTEKTER		52 158 640	46 810 006

OFFENTLIGE TILSKUDD			
Ordinært driftstilskudd fra Staten	3	168 698 000	163 078 000
Andre offentlige tilskudd	3	5 502 064	1 095 700
SUM OFFENTLIGE TILSKUDD		174 200 064	164 173 700
SUM DRIFTSINNTEKTER		226 358 704	210 983 706

DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2012	2011
PRODUKSJONSKOSTNADER			
Produksjonskostnader		5 838 941	5 346 638
Andre varer og tjenester		9 358 247	10 585 909
SUM PRODUKSJONSKOSTNADER		15 197 188	15 932 547

PERSONALKOSTNADER			
Lønn		110 242 232	102 986 136
Ekstrahjelp, gjester etc.		14 147 857	14 096 684
Arbeidsgiveravgift		18 407 876	16 862 557
Diverse honorarer		935 562	1 143 596
Pensjoner, diverse sosiale utgifter	6	10 666 350	9 593 499
SUM PERSONALKOSTNADER	4	154 399 877	144 682 473

216 492

PUBLIKUMMERE

Det samlede publikums-besøket i 2012 var på 216 492, og av dette var 203 912 besøkende på egne scener.

Teatret produserte og samproduserte i 2012 totalt 54 oppsetninger fordelt på 853 forestillinger, 777 på egne scener og 76 på turné. Teatret tok imot 10 gjestespill hvorav 4 internasjonale.

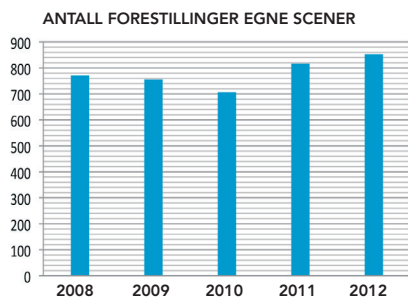
TILSAMMEN

853

FORESTILLINGER

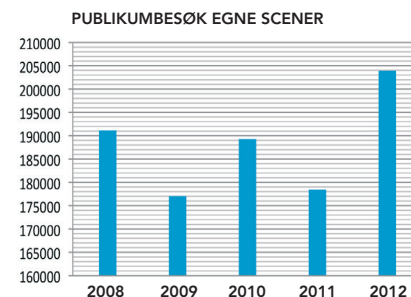

	NOTE	2012	2011
AVSKRIVNINGER			
Ordinære avskrivninger	8	9 201 185	8 601 687
SUM AVSKRIVNINGER		9 201 185	8 601 687
ANDRE DRIFTSKOSTNADER			
Opplæring og videreutvikling		459 309	484 065
Kjøp av forestillinger		4 790 141	1 811 152
Forfatterhonorar, musikkavgift		6 642 727	3 939 747
Lokaler		16 442 642	16 588 380
Reiser, diett, losji		3 542 016	2 391 763
Salgs- og informasjonskostnader		8 182 681	7 750 361
Kontorrekvisita, IKT og telefon		5 129 922	4 631 029
Diverse administrasjonskostnader		3 278 704	2 992 116
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER		48 468 141	40 588 613
SUM DRIFTSKOSTNADER		227 266 391	209 805 319
DRIFTSRESULTAT		-907 687	1 178 387
FINANSIELLE POS			
ANDRE FINANSINNTEKTER			
Finanskostnader		1 443 048	1 274 622
RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER		-61 331	-384 664
ÅRSRESULTAT		-969 018	793 72
DISPONERING			
ÅRETS RESULTAT AVSATT TIL EGENKAPITALEN		-969 018	793 722

82,6 PROSENT

Vi hadde et gjennomsnittlig publikumsbesøk på egne scener på hele 82,6%

JOHANNE DYBWADS Plass 1

Nationaltheatret er plassert i den naturlige aksen mellom nasjonens viktigste bygg: Stortinget, Slottet og Universitetet. Beliggenheten var gjenstand for diskusjon gjennom flere tiår. Bygningen, med fasader hovedsaklig i gul maskintegl og granitt, ble tegnet av arkitekt Henrik Bull, som vant en arkitektkonkurranse om oppdraget i 1891. Teatret åpnet den 1. september 1899. Bygningen ble fredet etter lov om kulturminner i 1983.

DET YPPERSTE TIL BESTE FOR SCENE OG SAMFUNN

Teatersjef Hanne Tømta oppsummerer 2012 som et bra år, hvor ett av høydepunktene var oppsetningen *En folkefiende i Oslo*. 100 Osloborgere, som representerte et håndplukket tverrsnitt av befolkningen, ble invitert til å medvirke i forestillingen. Dette bidro til å knytte sal, scene og samfunn tettere sammen.

Nationaltheatret har en viktig rolle å spille i det norske samfunnet, og er i kraft av sin plassering, tradisjon og nasjonale oppdrag sentrumet i norsk teater. Det handler om å levere det ypperste av scenekunst til beste for både scene og samfunn. Det representerer utallige muligheter og utfordringer.

Må ut for å bli best hjemme.

Nationaltheatret er Norges ledende teater. Vi er også hele Norges teater. For å beholde vår posisjon lokalt, må vi bryne oss internasjonalt. Skal vi forsvare vår posisjon i Norge må vi også leve opp til internasjonalt toppnivå. Derfor må vi ut og spille egne oppsetninger på internasjonale scener.

Der skal vi anerkjennes som et teater som leverer det ypperste innen teaterkunst.

Å framføre *Hedda Gabler* på originalspråket i USA er et viktig, strategisk grep.

Det skjerper oss, og gjør at vi får målt våre prestasjoner mot de store, internasjonale teatrene. Det gir oss lærdom og et enda bedre fundament til å leve opp til forventningen om å være førende for teaterkunsten i Norge.

Teatret gir styrke til et mer humant samfunn.

En viktig styrke i teaterkunsten er å gi publikum muligheten til å leve seg inn i skjebnene som spilles ut på scenen. Samfunnet har et sterkt og økende behov for humanistiske verdier. Teatret som en dannelsesinstitusjon er en viktig leverandør av gode holdninger, vi bidrar til å øke respekten for menneskeverdet. Holdning over underholdning er tittelen på et av de første albumene til Gatas parlament. Jeg mener dette beskriver hva Nationaltheatret skal levere. Selvfølgelig skal vi også by på underholdning, men den viktigste jobben er å bygge opp under holdninger som bidrar til å styrke samfunnets evne til empati.

Scenerommet er der refleksjonene skapes.

Når vi spiller teater er vi ikke opptatt av det fysiske scenerommet. Det viktigste er å oppnå en opplevelse hvor ensemble og publikum opplever en kommunikasjon som opphever skillet mellom scene og sal.

Vi ønsker at scenerommet skal leve i publikums hode og hjerte, og at Nationaltheatret gir godt rom til refleksjon. Når publikum deler sine refleksjoner og opplevelser med sine omgivelser og med samfunnet, har vi lykket. Da har vi, bokstavelig talt, fjernet de tykke murene. Et utviklende samspill mellom scene, sal og samfunn er en drivkraft for vår lederposisjon.

Teaterkunsten har en egen verdi.

Nationaltheatret lager teater for borgernes penger. Det stiller krav til ansvarlig og fornuftig drift. Vi dokumenterer vår virksomhet, men alt kan ikke måles i kroner og øre. Teaterkunsten har en verdi i seg selv, og vår virksomhet er en viktig del av samfunnsbyggingen. Ingen av teatrets medarbeidere engasjerer seg i teaterkunsten fordi det er lukrativt, men fordi de har en sterk tro på at teatret er viktig fordi vi sammen med publikum skaper en verdi som ellers ikke ville blitt tilført samfunnet.

Ildsjelreaktorene gir kraft til rekruttering.

Gjennomsnittsalderen på vårt publikum er drøye 40 år. Rekruttering av et mangfoldig publikum er viktig. Som hele Norges teater vil vi invitere inn flere publikummere, hvor ungdom og innvandrere er opplagte grupper. Samtidig skal vi ta vare på og dyrke ildsjelreaktorene, som er vårt engasjerte publikum. De er de beste ambassadørene for Nationaltheatret, de gir kvalifiserte anbefalinger av våre forestillinger, og det er effektivt i innsatsen for å rekruttere

nytt publikum. Nationaltheatret ønsker mangfold, også når det gjelder publikum. Vår ambisjon er at ikke alt er for alle, men alle skal finne opplevelser de ønsker å være en del av. I 2012 tok vi scenen et steg videre ut i nye saler. Direkteoverførte forestillinger gjennom digitale kanaler til kinoer i Norge var en god forsmak på grenseløse muligheter til å formidle Nationaltheatrets forestillinger ut til publikum i skoler, institusjoner og andre arenaer – til folk som ellers kanskje ikke kan oppsøke Nationaltheatret.

Å stenge betyr at vi må åpne opp. Det gjennomføres nå en konseptvalgutredning for Nationaltheatrets behov i et 50-årsperspektiv, og sett i lys av dette må Nationaltheaterbygget oppgraderes. Dagens løsninger er ikke holdbare, ikke minst når det gjelder publikumsfasiliteter. Når rehabilitering av bygget blir igangsatt må teatret stenge i to-tre år. Dette byr på mange utfordringer, men medarbeiderstaben ser på dette også som en unik mulighet til å levere noe nytt. Vi må spille teater på nye scener med et annet repertoar og på nye måter. Det vil stille høye krav til internt samarbeid, som igjen vil føre til at vi blir enda bedre rustet til samarbeid eksternt. Nationaltheatret har en gyllen mulighet til å bli relevante for nye grupper ettersom vi i stor grad møter publikum der de befinner seg. Samtidig kan vi tegne framtidsbildet slik at vi vet hvor vi skal. Dette vil bidra til at Nationaltheatret spiller en viktig samfunnsrolle også de neste 50 årene.

Hanne Tømta
Teatersjef

"ET UTVIKLENDE SAMSPILL MELLOM
SCENE, SAL OG SAMFUNN ER EN
DRIVKRAFT FOR VÅR LEDERPOSISJON."

Hanne Tømte, *teatersjef.*

Her i Hestekoene ved hovedscenen bak en av de vakre gamle publikumsbenkene.

**"VI SKAL SKAPE KONSTRUKTIVE
SPENNINGER I ET UTVIKLENDE MANGFOLD,
OG SPILE DEN VIKTIGE SAMFUNNSROLLEN
SOM FORVENTES AV OSS."**

Detaljer fra en av Nationaltheatrets mange vakre lysekroner.

NATIONALTHEATRETS UNIKE HOVEDROLLE

Kulturdepartementets tildelingsbrev, som setter mål for teatrets virksomhet, gir også sterke føringer for Nationaltheatrets samfunnsrolle. Gjennom konkrete kvalitetskrav dokumenterer vi vår virksomhet og posisjon.

Nationaltheatret er i kraft av sin historie, sin posisjon og sine ressurser Norges ledende teater. Samtidig skal vi også arbeide for å oppnå en høy, internasjonal anerkjennelse. Vi skal påvirke samfunnet konstruktivt ved å bruke scenekunsten som en katalysator til å skape engasjement og utvikle kunnskap. Målet for den kunstneriske virksomheten ved Nationaltheatret er å være dristig i arbeid med klassikerne og legge til rette for ny dramatikk og eksperimentering. Teatret skal både provosere og inkludere – så lenge dette bidrar til et samfunn som verdsetter vår teaterkunst som en nasjonal ressurs og et virkemiddel til å utvikle vår nasjonale identitet.

Nationaltheatrets virksomhet dokumenteres etter konkrete kvalitetskrav, dette er også en beskrivelse av hvordan vi spiller vår samfunnsrolle.

Nationaltheatret skal tilby et profesjonelt scenekunstilbud over hele landet, og skal nå hele befolkningen. Vi presenterer et rikt og differensiert teatertilbud til den del av befolkningen som har teatret innenfor rimelig rekkevidde. Nesten halvparten av vårt publikum har bosted utenfor Oslo. Samtidig arbeider vi aktivt for å formidle våre forestillinger til hele landet, og overførte i 2012 *Folk og røvere i Kardemomme by* til 30 kinoer fra Vadsø i nord til Kristiansand i sør. 5000 så forestillingen live, og dersom Nationaltheatret får tilstrekkelige rammevilkår, skal vi fortsette satsingen på digital formidling.

Nationaltheatret skal levere høy kvalitet gjennom utvikling og fornyelse. Vi formidler et bredt spekter av klassisk og moderne teater og teateruttrykk, både utenlandsk og norsk dramatikk. Hvert år viser vi et stort antall forestillinger av nyskrevet, norsk dramatikk på våre mange scener. Nationaltheatret inviterer interessante kunstnere både fra den nasjonale og internasjonale kunstscenen. En drivkraft er å utforske og jobbe fram nye ideer og uttrykk, og vi vil jobbe tverrfaglig med samtidige kulturuttrykk. Vi skal formidle tema som er samtidig, politisk og relevant, våre teaterforestillinger skal handle om verden, Norge og Oslo i dag. Vi opplever at vi i sterkere grad enn tidligere evner å sette dagsorden.

Teatret satser også på et eget dramaturgiat, som utvikler tekster i samarbeid med norske dramatikere og forfattere, som holder seg

oppdatert på ny internasjonal dramatikk. De økonomiske forutsetningene er en utfordring når vi skal øke antall produksjoner og ivareta den høye kvaliteten. Vi har også innført en arbeidsprosess og modell – planprosjektet – for å sikre de beste forutsetninger for hver produksjon, og at ressursene blir forvaltet på en optimal måte. Modellen ivaretar husets erfaringer i planlegging av nye oppsetninger, og bidrar til at Nationaltheatret skal være en av drivkreftene i utviklingen av framtidens scenekunst.

Nationaltheatret skal arbeide for et større mangfold.

Skal Nationaltheatret befeste sin lederrolle innen scenekunsten, må vi speile det samfunnet vi lever i. Vi arbeider i økt grad med utvikle et sceniske uttrykk som reflekterer den flerkulturelle, norske virkelighet og som integrerer andre kulturers tradisjoner inn i vår egen. Vi er også involvert i prosjektet Performa, en undersøkelse i regi av Kulturdepartementet, Norsk Publikumsutvikling, NTO og Kulturrådet som skal avdekke hvilke hindringer som gjør at mange ikke oppsøker scenekunstopplevelser. Undersøkelsen kartlegger også hvilke tiltak som kan engasjere nye publikumsgrupper. Nationaltheatret gjennomfører allerede aktiviteter som inviterer nye grupper inn; Unge National er et tilbud der ungdom mellom 15 og 25 år kan kjøpe teaterbillett til kinopris. Fra 2011 til 2012 økte antall innmeldte fra 4000 til 6000 ungdommer.

Nationaltheatret skal sikre effektiv ressursutnyttelse. Når ressursutnyttelse i teatret skal vurderes er det nødvendig å forholde seg til ulike suksesskriterier. Vi mener det kunstneriske og teaterfaglige perspektivet skal inneholde de viktigste målene for virksomheten, og henger uløselig sammen med kravet til kunstnerisk kvalitet og fornyelse. Samtidig er det viktig å ha en forsvarlig drift, og vårt arbeid for god økonomistyring dokumenteres av at egenkapitalen er styrket med 17,4 millioner kroner de siste 10 årene.

Nationaltheatret skal skape refleksjoner, forene historie og samtid og være hele Norges teater, med høy internasjonal anerkjennelse. Vi skal skape konstruktive spenninger i et utviklende mangfold, og spille den viktige samfunnsrollen som forventes av oss.

TEKST:EINAR STRØMSTAD

HOVEDSCENEN

Hovedscenen er Nationaltheatrets største og eldste scene, og et av landets mest praktfulle teaterrom. Scenen er fra 1899 og er dermed like gammel som selve teatret. Den er bygget som et tradisjonelt titteskapsteater. Den opprinnelige Hovedscenen hadde 1114 sitteplasser i salongen og 124 ståplasser i det gamle "Amphitheater". I dag er det utsolgt på Hovedscenen når det er solgt 743 plasser.

REPERTOAR 2012

Det er mange hensyn å ta når teatersjefen skal fastsette repertoaret på Nationaltheatret. Vi skal lodde dypt, favne vidt – og være landets ledende teater. Det betyr at vi skal ivareta mange hensyn og fylle mange behov, samtidig som vi skal være dristige, nyskapende, posisjonere oss internasjonalt og sette dagsorden. Dette arbeider vi kontinuerlig med. Vi må levere - hver kveld, overfor hver eneste person som har betalt billett og tatt plass i salen. Det er gjennom hva som spilles på våre scener, og i møte med publikum vi viser hva Nationaltheatret er.

NATIONALTHEATRET SKAL TILBY BARN TEATER AV HØY KUNSTNERISK KVALITET

At Nationaltheatret skulle markere Egners 100-års jubileum var en selvfølge. At hans klassikere fortsatt appellerer til vårt yngste publikum, er det liten tvil om. At *Folk og røvere i Kardemomme by* ble direkteoverført til kinoer i hele landet, gav oss en unik mulighet til å nå et publikum som ellers ikke ville hatt mulighet til å være til stede på Nationaltheatret.

NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE KUNSTNERISK NYSKAPENDE

Villanden, i regi av svenske Anders Paulin ble et dypdykk inn i Ibsens univers, med interessante kunstneriske grep, og en vågal tilnærming til Ibsens ikoniske tekst.

NATIONALTHEATRET SKAL UTVIKLE NY DRAMATIK

Arne Lygre har markert seg som en av våre mest spennende dramatikere. Etter kritikerjubel i Frankrike, hadde hans stykke *Jeg forsvinner*, Norgespremiere på Nationaltheatret.

NATIONALTHEATRET SKAL SYNLIGGJØRES GJENNOM INTERNASJONALT SAMARBEID

Heiner Goebbels mottok The International Ibsen Award, og i den anledning fikk publikum oppleve hans talent og kunstneriske særpreg, gjennom gjestespill på Nationaltheatret.

NATIONALTHEATRET SKAL DELTA I SAMFUNNSDEBATTEN

Christopher Nielsens *Entropi* var andre del av hans *stafyløkk-trilogi* og et humoristisk og skarpt innlegg i debatten rundt rusomsorg og samfunnets holdning til svakhet og avvik. Å løfte frem Christopher Nielsen som dramatiker, har vært viktig for Nationaltheatret.

NATIONALTHEATRET SKAL BEVARE TRADISJONER OG KLASSIKERE

På Hovedscenen i 2012: Tolstojs *Anna Karenina*, i en ny og interessant dramatisering, og i regi av teatersjefen selv; Hanne Tømta.

NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE ÅPENT OG TILGJENGELIG OG SPEILE MANGFOLDET I SAMFUNNET

100 Osloborgere med ulik alder og bakgrunn på scenen i *En folkefiende i Oslo* var et av Ibsenfestivalens høydepunkter. Tyske Rimini Protokoll, stod bak denne ambisiøse oppsetningen, som gav oss Ibsens tankegods i en helt ny form.

[Se hele årets reportoar fra neste side](#)

Hovedscenen

FORVANDLINGEN

Av Franz Kafka. Oversatt av Øyvind Berg. Bearbeidet og dramatisert av David Farr og Gisli Örn Gardarsson.
Musikk og sangtekster: Nick Cave/Warren Ellis.

Norsk premiere: 14. januar 2012

Antall forestillinger: 25 Antall publikummere: 17 910

Regi: Gisli Örn Gardarsson. **Scenografi:** Borkur Jonsson. **Kostymer:** Brenda Murphy. **Lysdesign:** Bjørn Helgason.

Lyddesign: Nick Manning. **Maskør:** Greta Bremseth. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Gisli Örn Gardarsson, Ingvar E. Sigurdsson, Gisken Armand, Ine Jansen, Christian Skolmen, Kim Haugen.

Forestillingen varte i ca. 75 min.

» «Det er mange år siden jeg har opplevd et så magisk øyeblikk som i Vesturport Teaters norske utgave av Forvandlingen»
Klassekampen

» «Det enestående med denne oppsetningen er at den bruker fysisk kunstferdighet for å nå inn til det tragiske hjertet av Kafkas fortelling.»
Michael Billington, The Guardian

Hovedscenen

ABIGAILS PARTY

Av Mike Leigh. Oversatt av Trude Marstein.

Norsk premiere: 19. april 2012

Antall forestillinger: 23 Antall publikummere: 8 695

Regi: Arthur Nauzyciel. **Scenografi:** Riccardo Hernandez. **Kostyme-designer:** Ingrid Nylander. **Lysdesign:** Scott Zielinski. **Lyddesign:** Lars Årdal. **Maskør:** Greta Bremseth/Hege Ramstad. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Ågot Sendstad, Christian Skolmen, Tone Mostraum, Mads Ousdal, Anne Krigsvoll, Kåre Conradi.

Forestillingen varte i ca. 180 min.

» | «Flott og engasjerende teater!»
VG

Hovedscenen

ANNA KARENINA

Av Lev Tolstoj. Oversatt av Kristian Lykkeslet Strømskag. Tilrettelagt for scenen av Armin Petras.

Premiere: 25. februar 2012

Antall forestillinger: 30 Antall publikummere: 13 168

Regi: Hanne Tømta. **Scenografi og kostymer:** Nora Furuholmen. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Musikalsk ansvarlig:** Simon Revholt. **Maskør:** Annikka Andersen. **Dramaturg:** Kristian Lykkeslet Strømskag. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad/Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Ågot Sendstad, Kai Remlov, Erland Bakker, Laila Goody, Pia Tjelta, Bernhard Arnø, Henrik Rafaelsen, Daniil Kirichenko, Ernest Barons.

Forestillingen varte i ca. 150 min.

» | «..en forestilling som er nysgjerrig, som vil undersøke og som kanskje får publikum til selv å stille seg de samme spørsmålene»
NRK kulturnytt

Hovedscenen

FOLK OG RØVERE I KARDEMOMME BY

Av Thorbjørn Egner

Premiere: 13. oktober 2012

Antall forestillinger: 74 Antall publikummere: 48 394

Regi: Lisa Kent. **Scenografi:** Thorbjørn Egner. **Bearbeidelse av scenografi:** Ingeborg Kvamme.**Musikalsk ansvarlig/arrangør:** Per Christian Revholt. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Koreografi:** Lisa Kent.**Maskør:** Annikka Andersen/Ingfrid Vasset. **Repetitør:** Ket Iren Lødemel. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad, Tove Lewin.

Medvirkende: Mari Maurstad, Kjersti Elvik, Espen Skjønberg, Kai Remlov, Trond Brønne, Per Egil Aske, Håkon Ramstad, Mariann Hole, Ågot Sendstad, Christian Greger Strøm, Erland Bakker, Henrik Horge, Bernhard Arnø, Christian Skolmen, Per Christian Ellefsen, Henrik Mestad, Frank Jørstad, Steinar Taarn Sande, Tor Ivar Hagen, Tone Mostrau, Kikki Stormo, Nils Johnson, Jan Hårstad, Stine Mari Fyrileiv, Marte Magnussdotter Solem, Liv Bernhoft Osa, Mariann Saastad Ottesen, Hennika Skjønberg, Caroline Glomnes Johansen, Pål Jensen, Anna Bratfos, Kristina Ødegaard, Tuva Holen, Victor Emil Jacobsen, Vilgot Åkesson, Marcus Jakhelln Dawson, Magnus Høvre Gimnes, Thomas Rikheim Fangel, Aksel Melkersen, Trine Wiggen, Ole Johan Skjelbred.

Musikere: Per Christian Revholt, Ket Iren Lødemel, Arild Stav, Harald Bergersen, Petter Brambani, Lasse Rossing, Marius Haltli, Jan Olav Renvåg, Ellen Brekken, Rune Arnesen, Martin Hystad.

Forestillingen varte i ca. 120 min.

» | «Folk og røvere har fått en musikalsk make-over»
VG

» | «En usedvanlig vellykket tolkning av Egners sceniske mesterverk»
Klassekampen

» | «Evig ung Kardemommeby»
Klassekampen

» | «Kardemomme by med West End-snert»
Vårt land

48 394 BESØKENDE

Jubeleumsforestillingen av Folk og røvere i Kardemommeby hadde rekordbesøk.

DIGITAL OVERFØRING 30

Digital overføring av Folk og røvere i Kardemommeby til 30 kinoer i Norge med totalt 5000 publikummere. Ble sett av 265 000 da den ble vist i på NRK 1 og NRK super i romjulen.

Hovedscenen

EN FOLKEFIENDE I OSLO

Av Henrik Ibsen.

Konsept og manus: Daniel Wetzel og Helgard Haug.

Urpremiere: 23. august 2012

Antall forestillinger: 3 Antall publikummere: 1 832

Regi: Daniel Wetzel og Helgard Haug. **Scenedesign:** Marc Jungreithmeier og Mascha Mazur. **Lysdesign og projesjoner:** Marc Jungreithmeier. **Research og casting team:** Siri Forberg, Magnus Bratten, Tor-Ivar Hagen, Birgitte Larsen, Anneke von der Lippe. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli, Siri Forberg. **Produsent:** Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Bøyen Beng, 100 Oslo-borgere.

Forestillingen varte i ca. 105 min.

» | «For et nasjonalteater i Ibsens hjemland er det vitalt å starte en Ibsenfestival med et friskt blikk på vår store dramatiker.»
VG

Hovedscenen

VILLANDEN

Av Henrik Ibsen.

Språklig bearbeidet av Erlend Sandem.

Premiere: 4. september 2012

Antall forestillinger: 29 Antall publikummere: 12 219

Regi: Anders Paulin. **Scenografi og kostymer:** Olav Myrvtvedt. **Lysdesign:** Sutoda. **Lyddesign:** Anders Paulin. **Maskor:** Eva Sharp. **Dramaturg:** Gerd Stahl. **Produsent:** Maria Mediaas.

Medvirkende: Tone Danielsen, Trine Wiggen, Finn Schau, Tor Ivar Hagen, Bjørn Floberg, Kai Remlov, Mattis Herman Nyquist, Mariann Hole, Andrea Bræin Hovig, Lena Kristin Ellingsen.

Forestillingen varte i ca. 100 min.

» | «..uventet og praktfullt»
Kulturnytt NRK P2

Hovedscenen. *Overført 2011*

KUNST

Av Yasmina Reza.

Oversatt av Christine Amadou.

Bearbeidet av Kjetil Bang-Hansen.

Premiere 16. november 2011

Antall forestillinger i 2012: 4 Antall publikummere: 2 303

Bearbeidelse og regi: Kjetil Bang-Hansen. **Scenografi og kostymer:** John-Kristian Alsaker. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik. **Dramaturg:** Gerd Stahl. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Kim Haugen. Mads Ousdal, Trond Espen Seim.

Forestillingen varte i ca. 80 min.

» | «Timing er feilfri, og samspillet er oppmerksomt og overbevisende»
Klassekampen

Hovedscenen. *Overført 2011*

ROCKEULVEN

Inspirert av filmen "Mama"/"Rock'n Roll Wolf" av Elisabeta Bostan.

Premiere 13. oktober 2011

Antall forestillinger i 2012: 26 Antall publikummere: 19 185

Regi: Tyra Tønnesen. **Scenografi og Kostymedesign:** Dagny Drage Kleiva. **Musikalsk ansvarlig:** Per Christian Revholt. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Koreografi:** Jonas Digerud. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik, Ingrid Vasset, Elise Lisø. **Dramaturg:** Olav Thorbjørn Skare, Mari Vatne Kjeldstadli. **Repetitor:** Per Christian Revholt, Ket Iren Lødemel, Carl Fredrik Falkenberg. **Musikalske arrangement:** Åsmund Flaten. **Produsent:** Ola A. Neegaard, Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Øystein Røger, Lena Kristin Ellingsen, Mari Maurstad, Anne Guri Tvedt, Fransiska Sveinhall, Trine Wiggen, Anne Marit Jacobsen, Heidi Goldmann, Lasse Lindtner, Anne Marie Ottersen, Hennika Skjønberg, Stine Mari Fyrileiv, Pia Tjelta, Anne Krigsvoll, Tone Danielsen, Finn Schau, Per Egil Aske, Endre Hellestveit, Kjersti Elvik, Henrik Rafaelsen, Tor Ivar Hagen, Bernhard Arnø, Hermann Sabado, Per Christian Eggen, Marit Adeleide Andreassen, Kjersti Botn Sandal, Christian Skolmen, Trond Brønne, Ada Bull, Anna Fagernæs, Elsa Døvigen-Ousdal, Edda Dønne-Dahl, Emma Spetalen Magnusson, Sofia Tjelta Sydness, Victor Emil Jacobsen, Magnus Høvre Gimnes, Marcus Jakhelln Dawson,

Musikere: Per Christian Revholt, Ket Iren Lødemel, Staffan W. Olsson, Jens Thoresen, Arild Stav, Christine Gullhav, Jan Olav Renvåg, Ellen Brekken, Ole-Jakob Larsen, Terje Engen.

Forestillingen varte i ca. min.

» | «Rockeulven» - godt teater for alle fra fem til 100 år» Klassekampen

Hovedscenen. Overført fra Torshovteatret

KAFKA – KOMILAB 4.1

Tekster av Franz Kafka. Oversatt av Arild Vange og Trond Winje.
Bearbeidet av Harald Eia og Nadina Bouhlou.

Urpremiere **1. september 2011**

Antall forestillinger: **3** Antall publikummere: **1 322** – Hovedscenen

Antall forestillinger: **7** Antall publikummere: **1 225** – Torshov

Regi: Anders Mordal. **Kulisser og rekvisitter:** Flavio K. Pighin.

Dramaturg: Hege Randi Tørressen. **Produsent:** Tove Lewin.

Medvirkende: Thorbjørn Harr, Jan Gunnar Røise.

Forestillingen varte i ca. 70 min.

» | «Imponerende rolleprestasjoner»
Romerikes blad

Hovedscenen. Overført fra Torshovteatret

DE FORELDRELOSE – KOMILAB 5

Av Dennis Kelly.

Oversatt av Thomas Seeberg Torjussen.

Norsk premiere **9. november 2011**

Antall forestillinger i 2012: **3** Antall publikummere: **1 050**

Regi: Terje Strømdahl. **Scenografi og Kostymedesign:** Dagny Drage

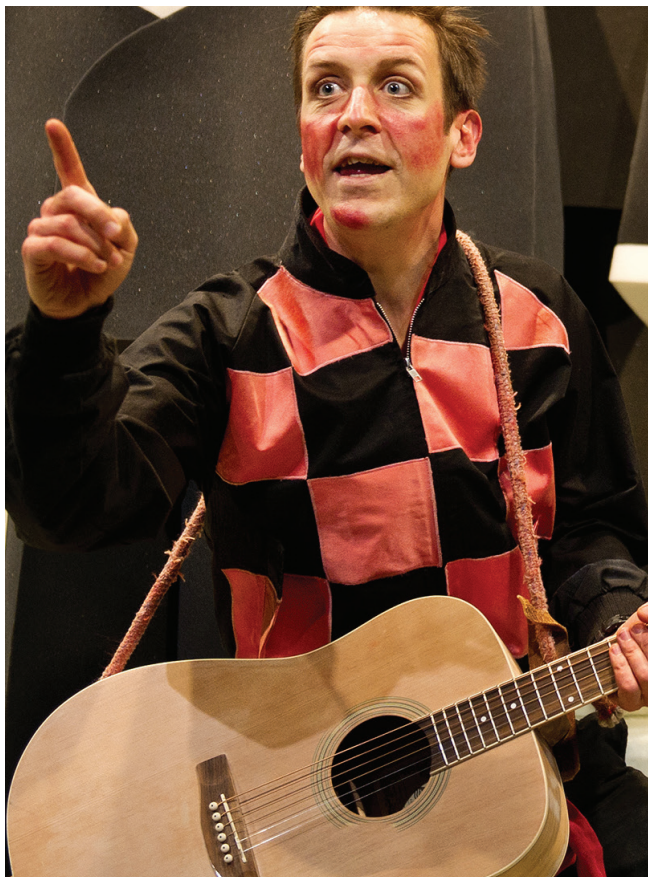
Kleiva. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Hege Randi Tørressen.

Produsent: Tove Lewin, Christina Johannessen.

Medvirkende: Thorbjørn Harr, Mariann Hole, Jan Gunnar Røise.

Forestillingen varte i ca. 105 min.

» | «Først morsomt, så veldig vondt. De foreldreløse er utfordrende, nært teater.»
Klassekampen

Amfiscenen

TWILIGHT BAR

Av Arthur Koestler.
Oversatt av Ole Johan Skjeltred.

Premiere: 12. januar 2012
Antall forestillinger: 12 Antall publikummere: 1 252

Regi: Matthias Huhn. **Scenografi og kostymer:** Michael Graessner.
Lysdesign: Michael Graessner. **Maskør:** Ingrid Vasset. **Dramaturg:**
Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Ole Johan Skjeltred, Liv Bernhoft Osa, Nader Khademi, Tone Mostraum, Heidi Goldmann, Birgitte Larsen, Per Frisch, Per Christian Ellefsen.

Forestillingen varte i ca. 110 min.

» «Det nærmer seg stengetid for hele den menneskelige tilværelse, og det eneste som kan redde oss er et heidundrandes nachspiel.»
Morgenbladet

Amfiscenen/Malersalen

ENTROPI

Av Christopher Nielsen.

Urpremiere: 21. januar 2012
Antall forestillinger: 29 Antall publikummere: 5 016

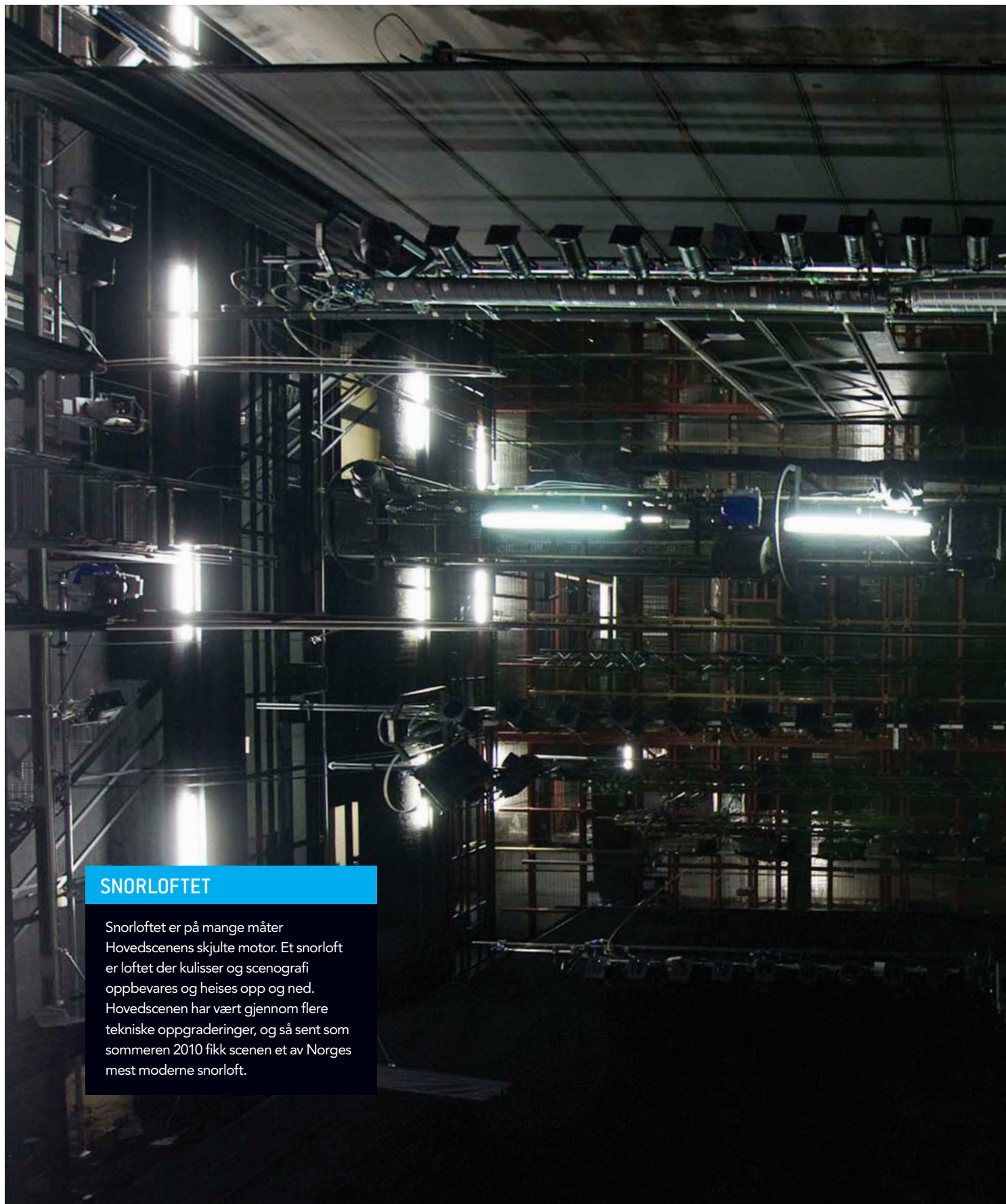
Regi: Anders T. Andersen. **Scenografi:** Erlend Birkeland. **Kostymedesigner:** Cathrine Engehagen Bråthen. **Lysdesigner:** Erik Spets Sandvik. **Lyddesigner:** Erik Hedin. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Ole Christoffer Ertvaag, Anders Mordal, Marte Engebriksen, Marte Magnusdotter Solem, Fridtjov Såheim, Jan Sælid.

Forestillingen varte i ca. 100 min.

» «Entropi er en ren skuespillerfest, som skrur opp forventningene til tredje og siste del av Stafylokokktriologien»
Aftenposten

SNORLOFTET

Snorloftet er på mange måter Hovedscenens skjulte motor. Et snorloft er loftet der kulisser og scenografi oppbevares og heises opp og ned. Hovedscenen har vært gjennom flere tekniske oppgraderinger, og så sent som sommeren 2010 fikk scenen et av Norges mest moderne snorloft.

Amfiscenen

FRØKEN JULIE

Av August Strindberg.
Oversatt av Jens Bjørneboe. Bearbejdet av Victoria Meirik og Gerd Stahl.

Premiere: 18. februar 2012
Antall forestillinger: 32 Antall publikummere: 5 437

Regi: Victoria Meirik. **Scenografi:** Ingrid Tønder. **Kostymedesigner:** Ane Aasheim. **Lysdesign:** Tobias Leira. **Lyddesign:** Sven Erga. **Videodesign:** Klaus Kottmann. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik. **Dramaturg:** Gerd Stahl. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Kjersti Holmen, Hermann Sabado, Andrea Bræin Hovig.

Forestillingen varte i ca. 90 min.

» | «Det er en rå og rastløs energi som dirrer i Victoria H. Meiriks versjon av Frøken Julie.»
VG

Amfiscenen

DISPUTTEN

Av Pierre Carlet de Marivaux.
Oversatt av Olav Torbjørn Skare.

Premiere: 11. oktober 2012
Antall forestillinger: 16 Antall publikummere: 1 732

Regi: Yannis Houvardas. **Scenografi:** Johannes Schütz. **Kostymedesigner:** Nora Furuholmen. **Lysdesign:** Franz David. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Jørgen Langhelle, Petronella Barker, Issaka Sawadogo, Hannah Wozene Kvam, Nils Golberg Mulvik, Birgitte Larsen, Hanne Skille Reitan, Ivar Furre Alm, Eirik Hallert, Ingrid Hjort. **Musiker:** Trond Akerø-Kleven. **Musikalsk konsulent:** Per Christian Revholt.

Forestillingen varte i ca. 70 min.

» | «På scenen minner det litt om En midtsommernattsdrøm satt opp på speed.»
Aftenposten

Amfiscenen

MINUS 2

Av Samuel Benchetrit
Oversatt av Per Tofte

Premiere: 15. oktober 2011
Antall forestillinger i 2012: 12 Antall publikummere: 2 291

Regi: Nils Ole Oftebro. **Scenografi:** Nora Furuholmen. **Kostymer:** Nora Furuholmen. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen, Ulf Bjørklid. **Koreografi:** Erlend Samnøen. **Maskør:** Annikka N. Andersen. **Dramaturg:** Hege Randi Tørressen. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Per Jansen, Sverre Anker Ousdal, Anders Mordal, Ine Jansen, Ole Johan Skjelbred.

Forestillingen varte i ca. 95 min.

» | «Å bli minnet på at man skal dø kan være riktig muntert. Og poetisk.»
Klassekampen

Amfiscenen. Overført fra Malersalen 2010/2011

BABETTES GJESTEBUD

Av Karen Blixen
Oversatt av Inger Hagerup

Norsk premiere 3. november 2010
Antall forestillinger i 2012: 20 Antall publikummere: 3 407

Fortalt av Karen Blixen.

Regi: Terje Strømdahl. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Forestillingen varte i ca. 60 min.

» | «Unik tilstedeværelse»
Haugesunds avis

Amfiscenen. Overført 2011

KUNST

Av Yasmina Reza.
Oversatt av Christine Amadou.
Bearbeidet av Kjetil Bang-Hansen.

Premiere 16. november 2011
Antall forestillinger i 2012: 14 Antall publikummere: 2 753

Bearbeidelse og regi: Kjetil Bang-Hansen. **Scenografi og kostymer:** John-Kristian Alsaker. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik. **Dramaturg:** Gerd Stahl. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad.

Medvirkende: Kim Haugen. Mads Ousdal, Trond Espen Seim.

Forestillingen varte i ca. 80 min.

» | «Timing er feilfri, og samspillet er oppmerksomt og overbevisende»
Klassekampen

Amfiscenen. Overført fra Torshovteatret

KONDOLERER – KOMILAB 4.3

Av Else Kåss Furuseth.
Samproduksjon mellom Nationalteatret og Feelgood Scene AS.

Urpremiere: 24. september 2011
Antall forestillinger i 2012: 44 Antall publikummere: 8 617

Regi: Arvid Ones. **Regiassistent:** Mats Hallvar Karlsen.
Produsenter: Tove Lewin, Thomas Giertsen og Mats Hallvar Karlsen.

Medvirkende: Else Kåss Furuseth.

Forestillingen varte i ca. 60 min.

» | «Med døden som bakteppe ender «Kondolerer» opp som en morsom hyllest til livet.»
Klassekampen

Amfiscenen. *Overført fra Torshovteatret*

CHET SPILLER IKKE HER

Av Lars Saabye Christensen. Bearbeidet av Thorbjørn Harr.

Urpremiere: **2. september 2009**

Antall forestillinger i 2012: **1** Antall publikummere: **175**

Regi: Thorbjørn Harr, Sofia Jupither. **Scenografisk assistanse:** Even Børsum. **Musikalsk ansvarlig:** Aslak Hartberg. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Gerd Stahl. **Produsent:** Tove Lewin.

Medvirkende: Thorbjørn Harr.

Amfiscenen/Malersalen

ENTROPI

Av Christopher Nielsen.

Urpremiere: **21. januar 2012**

Antall forestillinger/Malersalen: **26** Antall publikummere: **1 572**

Antall forestillinger/Amfi: **29** Antall publikummere: **5 016**

Regi: Anders T. Andersen. **Scenografi:** Erlend Birkeland. **Kostyme-designer:** Cathrine Engehagen Bråthen. **Lysdesigner:** Erik Spets Sandvik. **Lyddesigner:** Erik Hedin. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Ole Christoffer Ertvaag, Anders Mordal, Marte Engebrihtsen, Marte Magnusdotter Solem, Fridtjov Såheim, Jan Sælid.

Forestillingen varte i ca. **100 min.**

» «Christopher Nielsen etablerer seg som en av våre ekte dramatikere.»
Dagbladet

Malersalen

JEG FORSVINNER

Av Arne Lygre.

Norsk Premiere: **24. august 2012**

Antall forestillinger: **38** Antall publikummere: **2 088**

Regi: Eirik Stubø. **Scenografi og kostymer:** Kari Gravklev. **Lysdesign:** Ellen Ruge. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik. **Dramaturg:** Cecilia Ölveczky **Produsent:** Trulvs Kwetzinsky.

Medvirkende: Gisken Armand, Laila Goody, Stine Mari Fyrileiv, Eindrude Eidsvold.

Forestillingen varte i ca. 75 min.

» | «Jeg forsvinner rommer både et eksistensielt alvor og en svært mørk humor.»
Dagsavisen

Malersalen

ODYSSEEN

Av Homer.

Oversatt av Peter Østbye.

Premiere: **10. november 2012**

Antall forestillinger: **17** Antall publikummere: **951**

Regi: Morten Cranner. **Scenografi:** Kyrre Heldal Karlsen. **Kostymedesign:** Ellinor Ström. **Lysdesign:** Kyrre Heldal Karlsen. **Lyddesign og Max/MSP-programmer:** Sven Erga. **Videodesign:** Kyrre Heldal Karlsen, Flavio Pighin. **Maskør:** Greta Bremseth. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Ola Neegaard.

Medvirkende: Anders Mordal, Ulla Marie Broch.

Forestillingen varte i ca. 70 min.

» | «Urfortelling det svinger av»
Vårt Land

Malersalen. Overført fra 2011

OM HAMLET

Av og med Espen Skjønberg.

Premiere: 29. april 2009

Antall forestillinger i 2012: 1 Antall publikummere: 61

Regi: Eirik Stubø. **Produsent:** Truls Kwetzinsky.

» | «Breiddfull av omsorg»
Dagbladet

Bakscenen

HAKKEBAKKEKRAKKET

Av Gunnar Germundson.

Premiere: 1. november 2012

Antall forestillinger: 7 Antall publikummere: 831

Regi: Kim Haugen. **Musikalsk ansvarlig:** Per Christian Revholt.

Maskør: Ingfrid Vasset. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli.

Produsent: Tove Lewin.

Medvirkende: Anne Marie Ottersen, Anne Marit Jacobsen, Mattis Herman Nyquist, Ole Johan Skjelbred, Christian Skolmen, Hanne Skille Reitan, Nils Johnson, Bernhard Arnø. **Musikere:** Per Christian Revholt, Staffan W. Olsson, Jan Olav Renvåg.

Forestillingen varte i ca. 60 min.

» | «Skuespillerne ser ut til å ha det like morsomt som tilskuerne, og det er en fryd å følge deres samspill, ikke bare med hverandre, men uvanlig nok også med suffliene.»
Klassekampen

Torshovteatret

JÅTÅK DAG - KOMILAB NR.6

Av Jan Gunnar Røise og Thorbjørn Harr.

Urpremiere: 28. januar 2012

Antall forestillinger: 23 Antall publikummere: 3 763

Regi: Thorbjørn Harr, Jan Gunnar Røise og Mariann Hole.

Scenografi: Olav Myrtnvedt. **Kostymedesign:** Olav Myrtnvedt, Cathrine Engehagen Bråthen. **Musikalsk ansvarlig:** Stian Carstensen.

Koreografi: Lee Figenschow. **Maskør:** Eva Sharp. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Tove Lewin.

Medvirkende: Mariann Hole, Thorbjørn Harr, Jan Gunnar Røise.

Musiker: Stian Carstensen.

Forestillingen varte i ca. 80 min.

» «For første gang har jeg frydet og ledd meg gjennom en hel teaterforestilling. Maken til Jåtåkfeyring finner du ikke.»
Vårt land

IBSEN FESTIVALEN 2012

Nationalteatret 23. august - 9. september

Torshovteatret

PEER GYNT

Av Henrik Ibsen.

Premiere: 25. august 2012

Antall forestillinger: 53 Antall publikummere: 6 605

Regi: Oskaras Korsunovas. **Scenografi og kostymer:** Výtautas Narbutas. **Komponist:** Antanas Jasenka. **Lysdesign:** Øyvind Wangensteen. **Lyddesign:** Nils Wingerei. **Koreografi:** Vesta Rasa Grabstaite. **Maskør:** Greta Bremseth. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Margrethe Aaby.

Medvirkende: Øystein Røger, Frøydis Armand, Kjersti Botn Sandal, Heidi Goldmann, Kjersti Elvik, Lasse Lindtner, Håkon Ramstad, Erik Hivju, Hermann Sabado.

Forestillingen varte i ca. 90 min.

» «En fantasifull, vellykket og Ibsentro tolkning av Peer Gynt som vil sette spor etter seg.»
Klassekampen

Torshovteatret

HÅNTERING I SPOKANE

Av Martin McDonagh. Oversatt av Thomas Seeberg Torjussen.

Skandinavisk premiere: 24. mars 2012

Antall forestillinger: 36 Antall publikummere: 4 062

Regi: Fridtjov Såheim. **Scenografi og kostymer:** Tuva Hølmebakk.

Maskør: Ingrid Vasset. **Dramaturg:** Hege Randi Tørressen.

Produsent: Tove Lewin.

Medvirkende: Thorbjørn Harr, Jan Gunnar Røise, Mariann Hole, Nader Khademi.

Forestillingen varte i ca. 90 min.

» | «Dette er strålende svart humor.»
Dagbladet

Torshovteatret

TORSHOV TRIPPEL

Antall forestillinger: 6 Antall publikummere: 520

Torshovteatret. Overført fra 2012

KONDOLERER – KOMILAB 4.3

Antall forestillinger i 2012: 9 Antall publikummere: 1 572

Regi: Arvid Ones. **Regiassistent:** Mats Hallvar Karlsen.

Produsenter: Tove Lewin, Thomas Giertsen og Mats Hallvar Karlsen.

Medvirkende: Else Kåss Furuseth.

Teater for barn

Teatret presenterte 12 forskjellige oppsetninger beregnet på barn og unge. Totalt 108 forestillinger ble spilt for et samlet publikum på 76 364. Av dette leverte teatret 8 forestillinger for 3 028 publikummere til Den Kulturelle Skolesekken.

17

Teatret bidro med kunstneriske eller økonomiske ressurser til 17 samarbeidsprosjekter med andre institusjoner og kompanier.

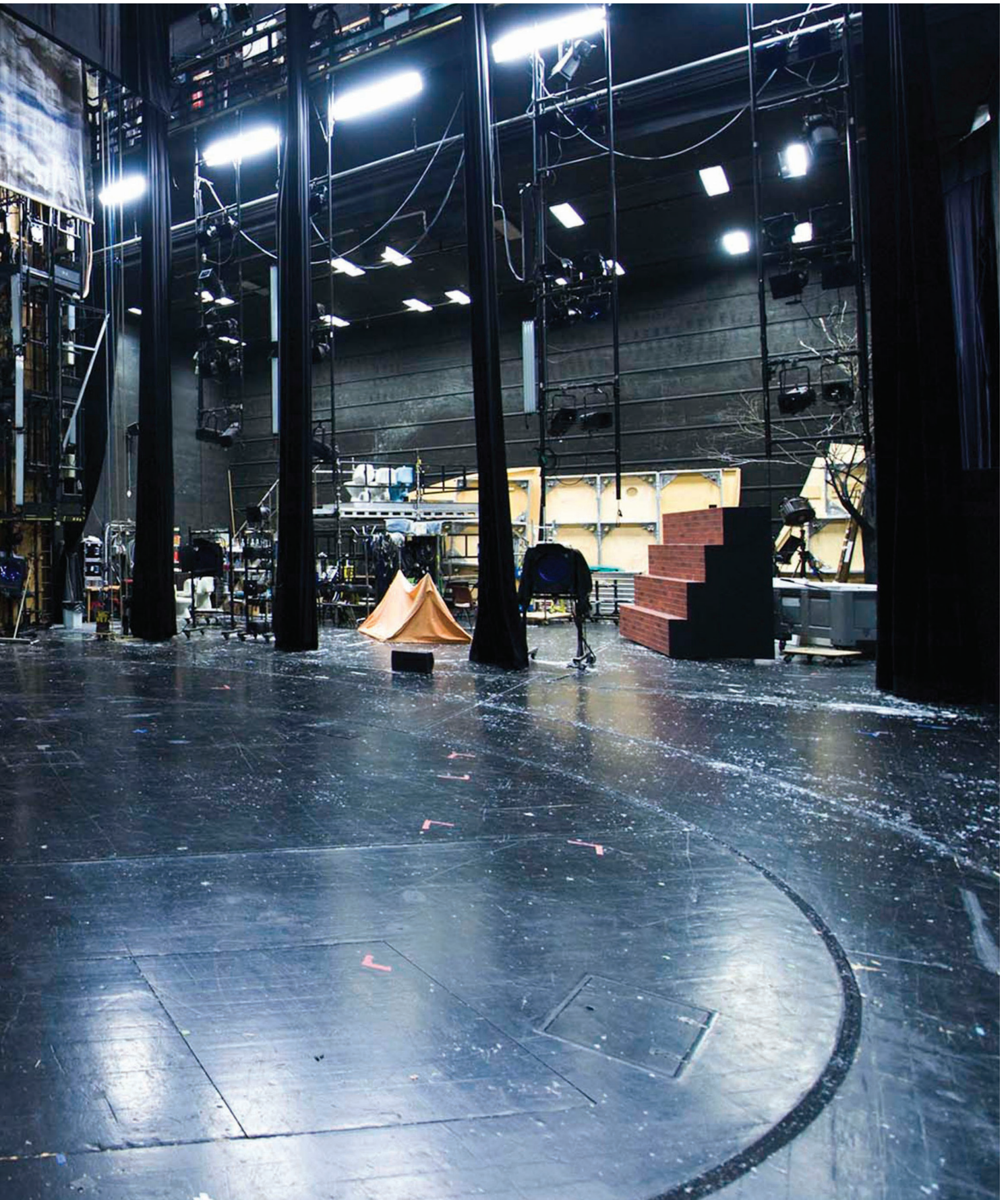

DREI SCENEN

Dreiescenen ble installert av teatermaler Oliver Neerland i 1917, men en ny og moderne variant kom i 1947. Dette var en gave fra Nationalteatrets venner. Under brannen i 1980 ble den ødelagt og først i 1994 fikk teatret, med sponsormidler fra Hafslund, installert en ny dreiescene med to spor.

En samproduksjon med Festspillene i Bergen. Amfiscenen

SOKRATES' FORVARSTALE

Som nedskrevet av Platon. Oversatt av Terje Nordby.
Bearbeidet av Bibbi Moslet.

Premiere: 13. september 2012

Antall forestillinger: 20 Antall publikummere: 3 921

Regi: Stein Winge. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Maskør: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Bibbi Moslet. Produsent: Truls Kwetzinsky.

Medvirkende: Toralv Maurstad, Per Egil Aske, Nils Golberg Mulvik.

En samproduksjon med Festspillene i Bergen.

Forestillingen varte i ca. 55 min.

» «Filosofisk folkefiende Kan du forestille deg en folkefiende som handler i folkets interesse? Sokrates' forsvarstale vil at du skal gjøre akkurat det.»
Dagbladet

En samproduksjon mellom Transitteatret Bergen og Festspillene i Bergen i samarbeid med Rogaland Teater, Arts Printing House og Nationalteatret.

Bakscenen

FATZER

Av Bertolt Brecht. Oversatt av Tore Vagn Lid.

Premiere: 6. desember 2012

Antall forestillinger: 2 Antall publikummere: 287

Regi, (re)konstruksjon og konsept: Tore Vagn Lid. Scenografi og video: Kyrre Bjørkås, Gunhild Mathea Olauson, Tore Vagn Lid. Lysdesign: Markus Granqvist. Lyddesign: Thorolf Thuestad, Thomas Endresen. Lyssetting: Anne Bergendahl. Animasjon: Kristian Pedersen. Korleder: Gro Espedal. Produsent: Mari Sofie Andreassen, Ola A. Neegaard.

Medvirkende: Eindride Eidsvold, Øystein Martinsen, Tor Christian Bleikli, Per Bogstad Gulliksen, Hanne Dieserud, Hilde Annine Hasselberg. Musikere: Olivera Marinkovich, Marita Kjetland, Oslofjord Brass.

Samarbeid med Dramatikkens hus. Spilt på turne og på Amfiscenen

JEG SVARTE PÅ EN DRØM

Av Siv Svendesen. Bearbedet av Marte Wexelsen Goksøyr, Johannes Dahl og Siv Svendsen.

Premiere: **21. november 2012**

Antall forestillinger: **4** Antall publikummere: **621**

Regi: Johannes Dahl. **Scenografi:** Inger Astri Kobbervik. **Lyssetting:** Cathrine Kleivdal. **Dramaturg:** Kai Johnsen. **Produsent:** Kristin Fladmoe Wolmer, Siv og Marte produksjoner.

Medvirkende: Marte Wexelsen Goksøyr, Eindride Eidsvold, Siv Svendsen.

Skolerevy. Hovedscenen

ÅRETS SKOLEREVY 2012

VINNEREN AV Årets skolerevy er Elvebakkerevyen 2012. Revyen ble vist på Hovedscenen 29. mars klokken 18.00 og 20.30.

Antall forestillinger: **2** Antall publikummere: **1 457**

Regi: Ulrik Solum Waagsether, Espen Kvarv Kvernbergh. **Musikkinstruktører:** Stian Føyen, Trond Helge Bårdsen. **Koreografi:** Camilla Ødegården Bakken.

Medvirkende: Julian Mæhlen, Kristine Stiberg, Maria Storm-Gran, Mona Høivik, Per Senstad, Simen Meyer, Sindre Hansen, Sindre Strand, Tani Hansen.

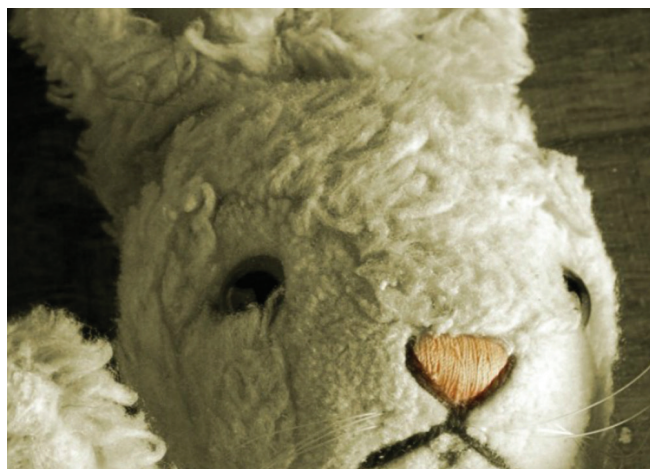
Hovedscenen

THE SOURCE: OF SUMMER

Spilte 9. juni 2012

Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 567

Konsert med Trygve Seim, Øyvind Brække, Mats Eilertsen, Per Oddvar Johansen.

Nationalteatret i samarbeid med Oslo Internasjonale Teater

WHITE RABBIT, RED RABBIT

Av Nassim Soleimanpour

Premiere: 8. mars 2012

Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 40

Medvirkende: Mariann Hole.

Gjestespill Malersalen

MERRY GO ROUND

Avgangsfeststilling for Bachelorstudentene på skuespiller- og scenografilinjen ved Akademi for scenekunst/Høgskolen i Østfold basert på Arthur Schnitzlers "Runddans" og P.J. Harveys musikk.

Premiere: 05. juni 2012

Antall forestillinger: 3 Antall publikummere: 172

Regi: Victoria Meirik. **Scenografi:** Ida Grimsgaard, Hanna Reidmar. **Musikalsk ansvarlig:** Øystein Elle. **Lysdesign:** Ida Grimsgaard, Hanna Reidmar. **Kostymedesigner:** Vilde Obel Vigerust.

Medvirkende: Jessica Berg, Piet Gitz-Johansen, Maja C. Hansen, Mikkel R. Hofplass, Lars August Jørgensen, Josephine Kylen.Collins, Liv Pflug.

Forestillingen varte i ca. 90 min.

På turne. Samproduksjon mellom Nationalteatret og Feelgood.

KONDOLERER – KOMILAB 4.3

Antall forestillinger: 12 Antall publikummere: 4 033 - turne Norge

På turne. Samarbeid med Dramatikkens hus

JEG SVARTE PÅ EN DRØM

Antall forestillinger: 4 Antall publikummere: 284 - Stavanger

På turne

ENTROPI

Antall forestillinger: 26 Antall publikummere: 4 105 - turne Norge
Antall forestillinger: 2 Antall publikummere: 162 - turne Wiesbaden

På turne. Samarbeid med Dramatikkens hus

EN KROPP

Antall forestillinger: 4 Antall publikummere: 207

Regi: Runar Hodne. **Dramaturg:** Cecilia Ölvecky
Medvirkende: Maria Henriksen, Ole Johan Skjelbred, Henrik Rafaelsen.

På turne

BABETTES GJESTEBUD

Antall forestillinger: 24 Antall publikummere: 2 556 - Turne Norge
Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 153 - Burkina Faso

På turne. En samproduksjon med Fests spillene i Bergen.

SOKRATES ´ FORSVARSTALE

Antall forestillinger: 3 Antall publikummere: 1 080

PÅ SCENEKANTEN

Antall: **22**

EGNER 100, DNB-SAMTID

Antall: **3**

FOAJE

Antall forestillinger: **1** Antall publikummere: **69**

FN-DAGEN

Antall forestillinger: **1** Antall publikummere: **739**

OMVISNINGER

Antall: **13**

---

15 000

Publikum hygget seg med nesten 15 000 glass vin, i tillegg til øl og mineralvann og ca. 6000 kopper kaffe i Nationalteatrets restaurant.

Samtidsdramatikk

4 uroppføringer, 14 oppsetninger av norsk dramatikk yngre enn 15 år, og 8 oppsetninger av utenlandsk dramatikk yngre enn 15 år, og 10 internasjonale gjestespill viser at teatret har en tydelig samtidsorientering.

DEN INTERNASJONALE IBSENPRISEN

Prisen skal honorere en person, institusjon eller organisasjon som har tilført verdensdramatikken eller teatret nye kunstneriske dimensjoner. I 2012 gikk prisen til komponisten og instruktøren Heiner Goebbels fra Tyskland. Utdelingen av prisen på 2,5 mill. kr. fant sted i Nationaltheatret den 8. september. I forbindelse med prisutdelingen ble to av Goebbels oppsetninger vist. "Eraritjaritjaka" på Hovedscenen og "Stifters Dinge" i Kanonhallen.

Juryens begrunnelse:

"Heiner Goebbels – teaterforfatter, teaterinstruktør, komponist, musiker, lærer og programsjef for festspill – er en av vår tids store kreative personligheter.

Han står bak en forbløffende rik produksjon innen ulike disipliner og har hatt skjellsettende innflytelse på teaterkunst og samtidsmusikk.

Hans teaterarbeid spenner over et stort spekter: fra operaverk til installasjoner uten skuespillere for teatret. Hvert stykke er grunnleggende forskjellig i karakter og form, og alle har på en genuin måte vist seg å være banebrytende. Han er en sann nyskaper, og hans verker sprenger konvensjonelle definisjoner.

Han har utforsket og utvidet forholdet mellom teater og musikk, og har dermed utviklet teaterets elementer på en måte som har åpnet for ny innsikt og nye muligheter. På denne måten oppfyller han teaterets grunnleggende oppdrag: å utvide vår opplevelse av oss selv og av verden. Dessuten er han en pioner innen teaterteologi.

Hans verker har vært framført i mer enn 50 forskjellige land, og har transformert publikums erfaringer og påvirket en lang rekke utøvende og skapende kunstnere.

Kraften og betydningen i hans verker vil bare øke, og vil påvirke teateret og teaterfaget i tiårene og generasjonene framover."

Heiner Goebbels ble født i Tyskland I 1952. Han har komponert og regissert musikkteater siden tidlig på 90-tallet. Noen av hans meste kjente verk er Black on White, Max Black, Eraritjaritjaka, Stifters Dinge, Songs Of Wars I Have Seen, og I Went To The House But Did Not Enter. De fleste har vært produsert av Theatre Vidy, Lausanne.

Heiner Goebbels er professor på Institut für Angewandte Theaterwissenschaft ved Justus-Liebig-Universität Gießen og leder ved Hessischen Theaterakademie. Han er kunstnerisk

leder for den internasjonale kunstfestivalen Ruhrtrienalle.

Komiteens mandat og medlemmer

Fra og med 2012 deles prisen ut annethvert år. Komiteen for Den internasjonale Ibsenprisen, har bestått av Per Boye Hansen (leder), Therese Bjørneboe (nestleder), Øyvind T. Gulliksen, Sir Brian McMaster, Kamaluddin Nilu, Christiane Schneider og Hanne Tømta. Komiteen tildeler prisen på grunnlag av selvstendige kunstneriske og faglige vurderinger.

Nationaltheatret skal ha sekretariatsansvaret for komiteen og bistå komiteen med tilrettelegging og gjennomføring av komiteens arbeid, utdelingsarrangement og informasjonsarbeid. Teatret skal administrere Kulturdepartementets tilskudd til Den internasjonale Ibsenprisen og disponere ressursene i samråd med komiteens leder. Teatret rapporterer årlig til departementet om bruken av midlene.

IBSEN

FESTIVALEN

2012

Nationaltheatret 23. august-9. september

EN FOLKEFIENDE I OSLO

JEG FORSVINNER

NORA

PEER GYNT

WILD DUCK

NORA ODER EIN PUPPENHAUS

TILBAKEKOMSTENE

BEYOND THE FOURTH WALL

OM PEER

ARCHIV 1,336-1,337

VILLANDEN

PEER PÅ EN PALL

SKEEZ TV BATTLE: IBSEN EDITION

STIFTERS DINGE

DISABLED PEER

ERARITJARITJAKA

Ibsenfestivalen er en hyllest til Norges største dramatiker og hans banebrytende arbeid med teaterkonvensjonene i sin samtid. De senere årene har Ibsenfestivalen åpnet for internasjonale scenekunstnere som arbeider fritt med utgangspunkt i Ibsens dramatik. Ibsenfestivalen 2012 fortsatte i dette sporet.

Henrik Ibsen kunne være avantgarde i innhold og konservativ i form. Ibsens fortellerteknikk er i dag mainstream-dramaturgi, men ideene hans fortsetter å utfordre. Ibsenfestivalen 2012 undersøkte innholdet i Ibsens dramatik på en fri og ikke-konvensjonell måte.

Ibsenfestivalen 2012 var den 13 i rekken siden 1990. Ibsenfestivalen gir publikum og det norske teaterfeltet et helt unikt tilbud. Fra 23. august til 9. september ble det presentert 7 gjestespill, 2 samproduksjoner og 5 egne produksjoner på teatrets scener.

Publikum strømmet til og fikk oppleve internasjonale gjestespill av meget høy kvalitet. Besøktallet og oppslutning om festivalen og forestillingene var det høyeste siden det store Ibsen-jubiléet i 2006. Omfanget av presseoppslag var stort.

Helt spesielt var bestillingsverket En Folkefiende i Oslo i samarbeid med kompaniet Rimini Protokoll fra Sveits/Tyskland, hvor 100 Oslo-borgere inntok Hovedscenen.

I tillegg ble 7 Ibsen-oppsetninger gjort av samarbeidspartnere på andre arenaer i Oslo i festivalperioden.

IBSEN FESTIVALEN 2012

Nationaltheatret 23. august-9. september

Sæterhytten, Bygdøy

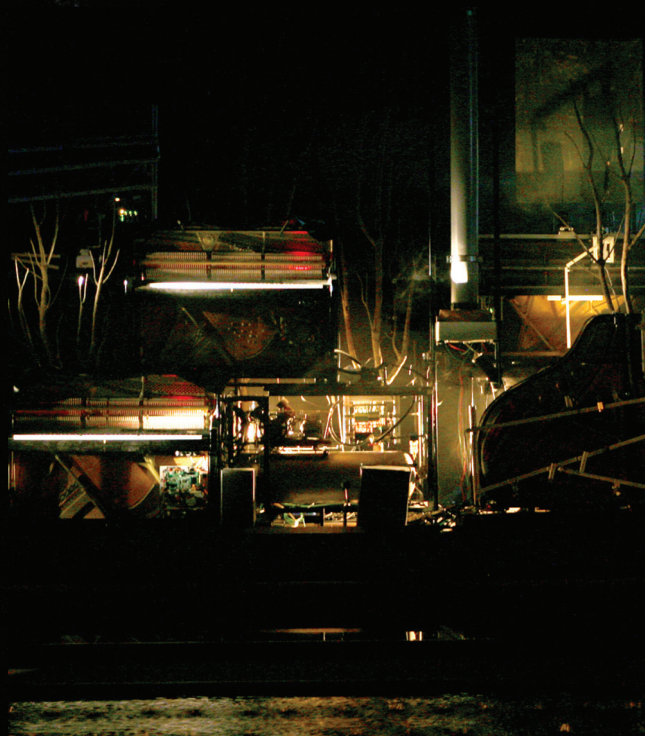
HEDDA GABLER PÅ SÆTERHYTTEN

Idé og kunstnerisk konsept: Juni Dahr.
Tekstbearbeidelse: Juni Dahr og Tonje Gotschalksen.

Premiere: 29. august 2012

Instruktør: Tonje Gotschalksen. Produsent / koordinator: Marianne Roland.

Medvirkende: Lars Øyno, Robert Skjærstad, Nina Woxholt, Hauk Heyerdahl, Juni Dahr.

Gjestespill fra Théâtre Vidy-Lausanne, Sveits

KANONHALLEN, LØREN

STIFTERS DINGE

Av Heiner Goebbels.

Skandinaviapremiere 7. september 201
Antall forestillinger: 3 Antall publikummere: 479

Vinneren International Ibsen Award

Gjestespill fra Belvoir, Australia. Amfiscenen

THE WILD DUCK

Av Simon Stone og Chris Ryan. Etter Henrik Ibsen

Premiere: 27. august 2012

Antall forestillinger: 4 Antall publikummere: 652

Regi: Simon Stone. Scenograf: Ralph Myers. Kosymedesigner: Tess Schofield. Lysdesigner: Niklas Pajanti. Komponist og lyddesigner: Stefan Gregory. Regiassistent: Anne-Louise Sarks. Dramaturg: Eamon Flack.

Medvirkende: Blazey Best, Ewen Leslie, Robert Menzies, Eloise Mignon, Anthony Phelan, Toby Schmitz.

Gjestespill fra Theater Oberhausen, Tyskland. Hovedscenen

NORA ODER EIN PUPPENHAUS

Av Henrik Ibsen

Norsk premiere 28. august 2012

Antall forestillinger: 2 Antall publikummere: 859

Regi: Herbert Fritsch.

Medvirkende: Nora Buzalka, Manja Kuhl, Torsten Bauer, Henry Meyer, Jürgen Sarkiss.

IBSEN FESTIVALEN 2012

Nationaltheatret 23. august-9. september

I samarbeid med Hessische Theaterakademie, Erasmus Mundus, FONCA og CONACYT. Bakscenen

ARCHIV 1,336-1,337

Spilt 3. september 2012

Antall forestillinger: 1 antall publikummere: 75

Dramaturg: María Fernández Aragón. Video: Mariana Brzostowski.

Medvirkende: Hika Fekede Dugassa, Valborg Frøysnes, María Fernández Aragón.

Black Box

NORA

Premiere 24. august 2012

Av og med: Wine Dierickx, Jolente De Keersmaecker, Tiago Rodrigues og Frank Vercruyssen.

Lys: Thomas Walgrave. Kostymer: An d'Huys. Produksjon og teknikk: tg STAN. Co-produksjon: Teatro Maria Matos, Lisboa (PT), Festival de Almada (PT) og BIT Teatergarasjen.

Amfiscenen

OM PEER

Av Henrik Ibsen og Kåre Conradi

Premiere: 3. september 2012

Antall forestillinger: 10 Antall publikummere: 952

Regi: Robert J. Williamson.

Medvirkende: Kåre Conradi.

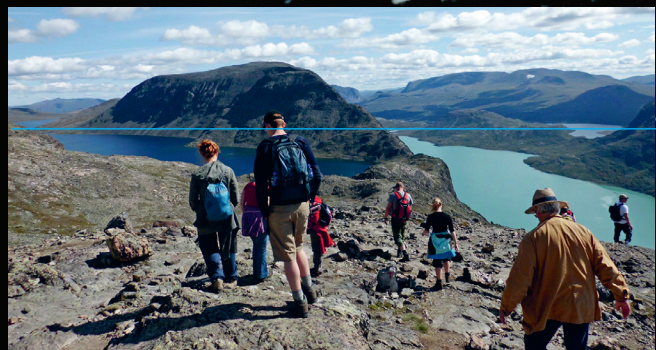

Amfiscenen

SKEEZ TV BATTLES: IBSEN EDITION

Spilt 6. september 2012

Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 176

Amfiscenen

DISABLED PEER

Spilt 07. september 2012

Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 36

IBSEN FESTIVALEN 2012

Nationaltheatret 23. august-9. september

Gjestespill fra Théâtre Vidy-Lausanne, Sveits. Hovedscenen

ERARITJARITJAKA

Av Heiner Goebbels

Norgespremiere: 8. september 2012.

Antall forestillinger: 2 Antall publikummere: 913

Medvirkende: André Wilms og Mondriaan Quartet.

Samarbeid med Norsk Dramatikkfestival. Malersalen

TILBAKEKOMSTENE

Av Fredrik Brattenberg

Nypremiere 30. august 2012.

Antall forestillinger: 3 Antall publikummere: 179

Regi: Tyra Tønnessen

Medvirkende: Nils Johnson, Liv Bernhoft Osa, Eivin Salthe Nilsen.

Samproduksjon Teater Joker/ Nationaltheatret. Amfiscenen

PEER PÅ EN PALL

Tekst: Henrik Ibsen.

Premiere: 21. november 2012

Antall forestillinger: 4 Antall publikummere: 621

Regi: Nils Peter Underland, Yngve Marcussen. Scenografi: Jan Gjerde. Kostymer: Truls Karlsen. Koreografi: Anne Bryhn. Dramaturg: Yngve Markussen/Hege Randi Tørresen. Produsent: Kari Ramnefjell/Kristin Fladmoe Wolmer.

Medvirkende: Kari Ramnefjell, Guri Glans, Haakon Strøm, Stig Zeiner-Gundersen, Seda Witt, Sindre Strand Offerdal. Musiker: Geirmund Simonsen, Raymond Enoksen.

Restauranten

IBSENSTUNT

Antall forestillinger: 4 Antall publikummere: 128

Kom innom for et Ibsen-stunt! Under festivalen har en rekke skuespillere vist oss Ibsen fra en helt ny side og underholdt med tekst, musikk, quiz og urforeførelser.

Restauranten

DET ANDRE ØYET (SEMINAR)

Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 70

Arrangert av Nationaltheatret og Danse- og teatersentrum med faglige innspill fra BIT Teatergarasjen.

Publikumsfoajeen

AMY ARBUS (FOTOUTSTILLING)

Restauranten

IBSEN QUIZ

Antall forestillinger: 1 Antall publikummere: 70

SALEN

Selve salongen er holdt i en stil som datiden kalte "modererende rococo", helt gjennomført i dyp "teaterrødt", gull og hvit. Stolsetene var den gang som nå trukket med rødt, men tidligere hadde stolene forskjellig stoff ut fra plasseringen i salongen. Rangordningen var at mahognistolene i orkester hadde rød silkeplysj, mens restene av stolene hadde rød ullplysj.

ORGANISASJONEN

Nationalteatret er en organisasjon med mange ulike profesjoner og yrkesgrupper. For å utvikle våre forestillinger og sørge for at hele nasjonens teater drives og utvikles, trenger vi både skuespillere, snekkere, malere, smeder, rørleggere, elektrikere, lydteknikere, dramaturger, grafikere, billettselgere, journalister, maskører, økonomer, frisører, regissører, scenografer, parykkmakere, skreddere, kostymedesignere, møbelsnekkere, syere, sufflører, rekvisitører, inspisenter, tømrere, markedsførere, produsenter, møbeltapetserere, musikere – bare for å nevne noen.

LEDERGRUPPEN/ ADMINISTRASJON

Hanne Tømta
Thomas Gunnerud
Ida M. Halvorsen
Runi Sveen
Stian Lindquist

May E. Klausen Delsbek,
Sekretær

KUNSTERISK

Åsmund Ivar Feidje,
Komponist og musikkarrangør.
Victoria Aase H. Meirik,
Instruktør.
Per Christian Revholt,
Kapellmester.
Tine Scwab,
Scenograf.
Øyvind Wangensteen,
Lysdesigner.

DRAMATURGIATET

Gerd Stahl, *Sjefdramaturg*
Mari Vatne Kjeldstadli
Kristian Lykkeslet Strømskag
Hege Randi Tørresen
Aasmund Robert Vik

SKUESPILLERE

Ivar Furre Aam
Frøydis Armand
Gisken Armand
Bernhard Arnø
Per Egil Aske
Erland Bakker
Petronella Barker
Yngve Berven
Ulla Marie Broch
Trond Brønne
Kåre Conradi
Tone Danielsen
Pål Christian Eggen
Eindride Eidsvold
Per Christian Ellefsen
Lena Kristin Ellingsen
Kjersti Elvik
Marte Engebrigtsen
Ole Chrisoffer Ertvaag
Bjørn Floberg
Else Kåss Furuseth
Per Frisch
Stine Mari Fyrileiv
Gisli Örn Garðarsson
Heidi Goldmann
Laila Goody
Tor Ivar Hagen
Thorbjørn Harr
Kim Haugen
Endre Hellestveit
Erik Hivju
Mariann Hole

Kjersti Holmen
Henrik Horge
Andrea Bræin Hovig
Jan Hårstad
Anne Marit Jacobsen
Ine Jansen
Per Jansen
Pål Jensen
Caroline Glomnes Johansen
Nils Johnson
Frank Jørstad
Nader Khademi
Anne Krigsvoll
Hannah Wozene Kvam
Jørgen Langhelle
Birgitte Larsen
Lasse Lindtner
Anneke von der Lippe
Mari Maurstad
Toraly Maurstad
Henrik Mestad
Anders Mordal
Tone Mostrau
Nils Golberg Mulvik
Mattis Herman Nyquist
Nils Ole Oftebro
Liv Bernhoft Osa
Anne Marie Ottersen
Marian Saastad Ottesen
Mads Ousdal
Sverre Anker Ousdal
Henrik Rafaelsen
Håkon Ramstad
Hanne Skille Reitan

Kai Remlov
Øystein Røger
Jan Gunnar Røise
Hermann Sabado
Eivin Nilsen Salthø
Kjersti Botn Sandal
Steinar Taarn Sande
Issaka Sawadogo
Finn Schau
Trond Espen Seim
Ågot Sendstad
Ingvar E. Sigurðsson
Bjørn Skagestad
Ole Johan Skjelbred
Espen Skjønberg
Hennika Skjønberg
Christian Skolmen
Marte Magnusdotter Solem
Thea Stabell
Kikki Stormo
Christian Greger Strøm
Fransiska Sveinall
Andrine Sæther
Jan Sælid
Fridtjov Såheim
Pia Tjelta
Anne Guri Tvedt
Trine Wiggen
Jon Øigarden

ADMINISTRASJON

DRIFTSTEKNISK

Hanne Tømta
Teatersjef

Thomas Gunnerud
Direktør

Stian Lindquist
Teknisk sjef

Ida M. Halvorsen
Kommunikasjonssjef

Runi Sveen
Produksjonssjef

Ole Freddy Olsen,
Driftsteknisk sjef
Marit da Costa
Camilla Cecilie Eike
Jon-Are Hansen
Gunn Jensegg
Vilde Kristina Klohs
Anne Berit Nesne
Kai Selvig-Larsen
Lars Millstein
Anita Trinerud
Tale Tøstie
Tone Volla Tøstie

ØKONOMI OG PERSONAL

Inger Jonsvik, *Økonomisjef*
Vigdis Gundersen
Marit Johannessen
Ole Bernhard Nielsen
Reidar Gudmundsen Sand
Bjørn Wiggo Storbråthen

KOMMUNIKASJON

INFORMASJONS- AVDELINGEN

Ingrid Handeland,
Informasjonssjef
Kirsti Johanne Ellefsen
Torbjørn Haugen

Odd-Arne Steen
Tone Volla Tøstie
Marcus C Volla Tøstie
Ingvild Gjerstad
Alexander Bergan

SPONSORAVDELING

Ba Clemetsen, *Sponsorsjef*
Jannicke Remsøy

MARKEDSAVDELINGEN

Thine Sletbakk Bugge,
Markedssjef
Maren Blomstereng Berget
Hilde Vibeke Innerby
Kari Nordberg Svendsby
Jannik Finstad Wiberg
Karianne Skåre
Stine Smemo Strachan
Ellen Lorenzen

BILLETTKONTORET

Monica Sigvik
Even Alfheim
Paola Burigana
Svein H Eldhøy
Silje Gundersen
Åsta Hagen
Kine Maria Halvorsen
Kent D. D. Heinesen
Rachel Hjorth-Jenssen

Sunniva Jarmann
Katrine Bergersen Klemp
Maren Sunde
Anita Trinerud

PUBLIKUMSAVDELINGEN

Anita Granheim,
Sjef for publikumsområdene
Kontroll/Vestibyle
Stian Hjelvin Andersen
Hedda Bakker
Liv Marie Skaare Baden
Marie Brødholt
Ida Christensen
Grazia M.J.Diciano
Anders Elvestad
Peik Elias G. Greaker
Irina Grøtting
Silje Gundersen
Tor Stefan Løstegaard Hagen
Camilla Rokic Hansen
Kari Haug-Warberg
Adrian Ø. Helvik
Martin Hemli
Ingrid Hjort
Kaja Marie Ranveig Hjort
Sara Krigsvoll
Pål Fredrik Kvale
Børre Johan Kvalvik
Laura Lillo-Stenberg
Kaja Millstein Mjelstad
Sofie Røger
Celina Sørboe

Ilene M. Sørboe
Hilde Tangen
Jarle Bølviken Tollefsrud
Tale Tøstie
Isak Holtan Wisløff

Restaurant
June Susanne Berg
Bård Berntzen
Johanna Birkeland
Julie Fjeldstad
Ehab Elsayed N. Ismail
Elin Marie Melgård
Elisabeth Reinertsen
Philip Dixon Sandberg
Elisabeth Sødal
Karoline Marie Enoksen

PRODUKSJON

INSPISIENTER

Claudio Knut Aiello
Knut Børresen
Pål Grønli
Lars O Brinch Gundersen
Hedda Stensen Haaland
Vilde Sagstad Imeland
Christina Johannessen
Kine Sørboe
Hans Voigt

SUFFLØRER

Magne Tobias Ausland
Vibeke Brathagen
Silje Underhaug Fosseli
Karoline Husjord
Lise Roesen Karlsen
June Kristiansen
Wenche Blix Rudi
Ilene M. Sørbøe
Ingeborg Ugland

PRODUKSJONSAVDELINGEN

Margrethe Hamre Aaby
Arne Abrahamson
Kirsti Holm-Glad
Jan Ingierd
Maria Cecilie Mediaas Jørstad
Truls Kwetzinsky
Sandra Lorentzen
Ola Andreas Neegaard
David Parrish
Kristin Fladmoe Wolmer

TEKNISK**KOSTYMEAVDELINGEN**

Marysia Daczowska Wist,
Kostymesjef

Robert Andresen
Linda Braseth
Teresa Barbara Brdej
Cathrine Engehagen Bråthen
Caroline Ekornes Drønen
Bente Heegaard
Britt Holm
Maria Susanna Jansson
Guro B. Jøssang
Tove Klausen
Jannicke Spillmer Klohs
Connie F. Knapstad
Stine Berg Knudsen
Susila S. Oldebråten
Elinor Strøm
Maren J.Z. Sælensminde
Ingvil Elise Toft
Liv M. Dahl Tønnessen

**LYD, LYS OG VIDEO-
AVDELINGEN**

Ivar Nedberg,
Lys- og lydteknisk sjef
Nina Jonsvik Aarskog

Håkon Aulie
Ulf Bjørklid
Ryan William Bourne
Sondre Brandbyge
Ida Klevstul Burdal
Sven Einar Erga
Øyvind Furuhatt
Hanne Marte F.Griffiths
Lars Hermansen
Torben Jolma
Camilla Karlsen
Rune Kjelby

Roy Knudsen
Klaus K. Kottmann
Terje Melbye Larsen
Torbjørn Ljunggren
Lisa Lind
Hilde Løken
Håvard Morsund
Anine Nonshaugen
Siv Gina Nonshaugen
Terje Pettersen
Kai Nicolai Priddy
Mari Røsjø
Hågen Rørmark
Petter Steen
Bjørn Stenrud
Bjarne Svendsen
Joanna Sverdrup
Nils Wingerei
Knut Ås

MASKEAVDELINGEN

Eva Sharp, *Maskesjef*
Annikka Andersen
Anne-Sofie Baro
Greta Bremseth
Malin Mo Jones
Ruth Haraldsdottir Norvik
Hege Ramstad
Wibeke Schuler
Ingrid Vasset

REKVISITT/ ATELIER

Ada Behn
Per Enebros
Eva Hauge
Marianne Hellum
Laila Kristo
Helge Einar Lohne
Arne Henrik Møller
Hege Becker Nielsen
Sven Nordeng

**Flavio Kiforenc Pighin
SCENETEKNISSK AVDELING**

Ole Christian Rønningen,
sceneteknisk sjef
Lars Abrahamson
Balz Baumgartner
Stein Ekvang
Torgeir Gabrielsen
Mats Grenabo
Ola Gustavsen
Erlend Holst-Jensen
Rune Kjelby
Kjell Gunnar Høen
Bjørn Steinar Jakobsen
Hans R. Jarn
Inger M. Solskjær Johansen
Martin Brage Jonassen
Christian Lie
Julian Bendik Madsø
Eric Marks
Kristian G Maurstad
Mikael Mycielski
Jan Erik Nestande
Einar Bache Nilsen
Lasse Nilsen
Ole Fredrik Pedersen
Knut Rasmussen
Henning Sandberg
Sandra Sörqvist
Thomas Emil Østvang
Njål Martin Øvre

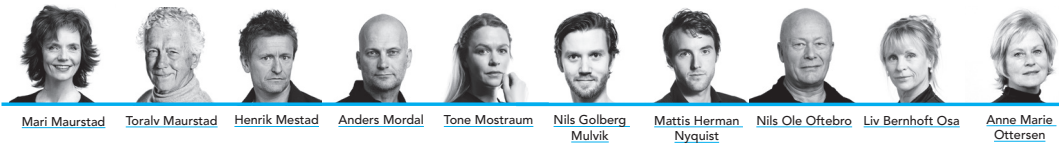
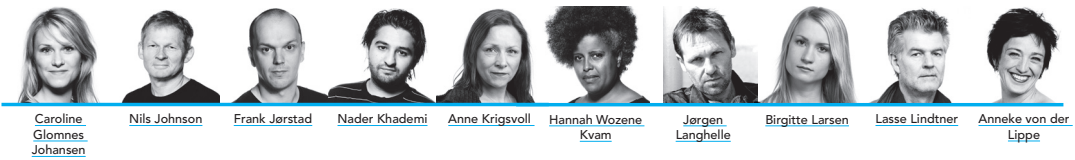
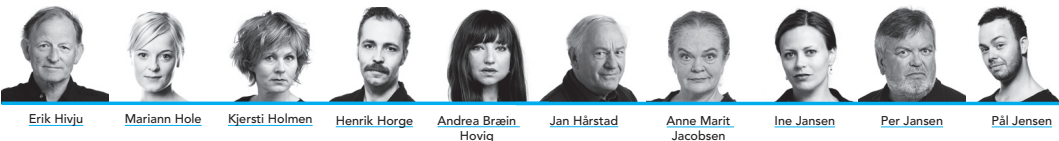
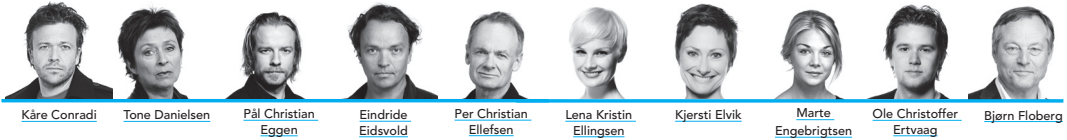
VERKSTEDET

Lars Helvik, *Verkstedetsjef på
Brobekk*
Tanveer Ashraf
Dani Bekkely
Jan-Orville Ekstrøm
Guri H. Reinlie Elton
Geir Edvin Frøberg
Lise Hagen
Ivar Øystein Holt
Svein Arild Lindahl
Atle Berger Martin
Inger Melander Molenaar
Alexandra Piech
Tron Rud
Stian Ødegaard

GJESTENDE KUNSTNERE 2012

Ane Aasheim, *Kostymedesign*
Anders T. Andersen, *Regi*
Daniel Andersson, *Lysdesign*
Erlend Birkeland, *Scenografi*
Morten Cranner, *Regi og scenografi*
Franz David, *Lysdesign*
Nora Furholmen, *Scenografi og kostymer*
Lee Figenschow, *Koreografi*
Gisli Örn Gardarsson, *Regi*
Vesta Rasa Grabstaite, *Koreografi*
Michael Graessner, *Scenografi,*
kostymerdesign og lysdesign
Kari Gravklev, *Scenografi og kostymedesign*
Bjørn Helgason, *Lysdesign*
Helgard Haug, *Regi*
Erik Hedin, *Lyddesign*
Riccardo Hernandez, *Scenografi*
Yannis Houvardas, *Regi*
Matthias Huhn, *Regi*
Tuva Hølmekbakk, *Scenografi*
Antanas Jasenka, *Komponist*
Borkur Jonsson, *Scenografi*
Marc Jungreithmeier, *Scenedesign, lysdesign*
og projeksjoner
Kyrre Heldal Karlsen, *Scenografi, lysdesign*
og videodesign
Lisa Kent, *Regi og koreografi*
Oskaras Korsunovas, *Regi*
Ingeborg Kvamme,
Bearbeidelse av scenografi
Tobias Leira, *Lysdesign*
Arne Lygre, *Dramatiker*
Nick Manning, *Lyddesign*
Mascha Mazur, *Scenedesign*
Brenda Murphy, *Kostymer*
Olav Myrtevedt, *Scenografi og kostyme*
Vytautas Narbutas, *Scenografi og kostyme*
Arthur Nauzyciel, *Regi*
Christopher Nielsen, *Dramatiker*
Ingrid Nylander, *Kostymedesign*
Anders Paulin, *Regi og lyddesign*
Ellen Ruge, *Lysdesign*
Erik Spets Sandvik, *Lysdesign*
Johannes Schutz, *Scenografi*
Eirik Stubø, *Regi*
Sutoda, *Lysdesign*
Ingrid Tønder, *Scenografi*
Daniel Wetzel, *Regi*
Stein Winge, *Regi*
Scott Zielinski, *Lysdesign*
Cecilia Ölvecký, *Dramaturg*
Lars Årdal, *Lyddesign*

TAKMALERIENE

Takmaleriene i publikumsfoajeen gjør dette rommet til et av Norges vakreste saler. Mesteren bak de tre takmaleriene "Morgen", "Dagen" og "Aften" er Christian Skredsvig. Han var en eventyrskikkelse i norsk kunst, og det var ikke uventet at det var han som vant konkurransen om utsmykningen av Nationaltheatrets foaje i 1898. De tre stemingsbildene er malt i en pastellfarget rokokkostil, og er de eneste maleriske innslagene i rommet.

STYRETS BERETNING

Nationaltheatret er landets største teater, og skal være det ledende teatret i Norge. Teatret skal utvikle scenekunsten og anerkjennes internasjonalt.

Selskapets forretningskontor er i Oslo med faste scener i Oslo sentrum og på Torshov. I tillegg gjester Nationaltheatret scener både i Norge og utenlands.

PUBLIKUMSTILBUDET

Nationaltheatrets fire scener var i kontinuerlig drift med et omfattende og variert tilbud til publikum. Publikumsbesøket i 2012 er det høyeste totalt siden 2006 og på egne scener det høyeste siden 2003.

Teatret produserte og samproduserte i 2012 totalt 54 forskjellige oppsetninger fordelt på 853 forestillinger, 777 på egne scener og 76 på turné. Teatret tok imot 10 gjestespill, hvorav 4 store internasjonale.

Det samlede publikumsbesøk var på 216 492, og av dette var 203 912 besøk på egne scener. Besøket på egne scener viste et gjennomsnittlig belegg på 82,6 % som må anses å være svært tilfredsstillende.

Teatret presenterte 12 forskjellige oppsetninger beregnet på barn og unge. Totalt 108 forestillinger ble spilt for et samlet publikum på 76 364. Av dette leverte teatret 8 forestillinger for 3 028 publikummere til Den Kulturelle Skolesekken.

Året med Ibsenfestival har tradisjonelt en mer klassisk orientering. I 2012 er fordelingen av egne og samarbeidsoppsetninger mellom

klassisk og samtid på henholdsvis 24 og 20. Teatret har dermed også i 2012 en uttalt samtidorientering med 4 uroppføringer, 14 oppsetninger av norsk dramatikkk yngre enn 15 år, og 8 oppsetninger av utenlandsk dramatikkk yngre enn 15 år. I tillegg viser de 10 gjestespillene klar samtidorientering.

IBSENFESTIVALEN

Ibsenfestivalen 2012 var den 13 i rekken siden 1990. Ibsenfestivalen gir publikum og det norske teaterfeltet et helt unikt tilbud. Fra 23. august til 9. september ble det presentert 7 gjestespill, 2 samproduksjoner og 5 egne produksjoner på teatrets scener. Helt spesielt var bestillingsverket *En Folkefiende i Oslo* i samarbeid med kompaniet Rimini Protokoll fra Sveits/Tyskland, hvor 100 Oslo-borgere inntok Hovedscenen. I tillegg ble 7 Ibsen-oppsetninger gjort av samarbeidspartnere på andre arenaer i Oslo i festivalperioden. Besøktall og oppslutning er det høyeste siden det store Ibsen-jubiléet i 2006, og viser økt interesse for festivalen.

DIGITAL FORMIDLING

Nationaltheatret gjennomførte den 1. desember 2012 den første digitale "live" overføring av en teaterforestilling via bredbånd til kinoer i hele Norge. *Folk og rovere i Kardemomme by* ble sett av ca 5000 publikummere på 30 kinoer fra Vadsø i nord til Kristiansand i sør, fra Voss i vest til Hamar i øst. Teatret mottok et ekstraordinært tilskudd på kr. 500.000 til prosjektet fra Kulturdepartementet, og har utarbeidet en egen evaluering av prosjektet

som er oversendt departementet.

Opptakene ble gjort av NRK i samarbeid med teatret og Nordic Stories, og det ble i denne forbindelse inngått avtale med NRK om fjernsynstransmisjon. Transmisjonen ble sendt på NRK1 den 26.12 med 201.000 seere og på NRK Super 29. og 30.12 med 51.000 seere.

SAMARBEID

I tillegg til Nationaltheatrets egne produksjoner i Norge bidro teatret i 2012 med kunstneriske og/eller økonomiske ressurser til 17 samarbeidsprosjekter med andre institusjoner/kompanier.

Teatret samarbeidet i 2012 med Vesturport Theatre, Teater Ibsen, Feelgood Film & TV, Festspillene i Bergen, Dramatikkkfestivalen, Teater Joker, Dramatikkkens Hus, Danse- og teatersentrum, KHIO, Scenekunstakademiet i Fredrikstad, FN-sambandet, Årets Skolerevy, The Source, Neil Hancock, Espen Skjønberg, Thea Stabell, DNB, og Selvaag. I tillegg mottok vi gjestespill fra Transiteatret og Oslo Internasjonale Teater utover gjestespillene på Ibsenfestivalen.

Teatret gjestespilte med samarbeidsproduksjonene *Entropi* og *Babettes gjestebud* i henholdsvis Wiesbaden, Tyskland og Ouagadougou, Burkina Faso.

DEN INTERNASJONALE IBSENPRISEN

Prisen skal honorere en person, institusjon eller organisasjon som har tilført verdensdramatikken eller teatret nye kunstneriske dimensjoner.

Prisen deles ut annethvert år fra og med 2012. Komiteen for Den internasjonale Ibsenprisen, har bestått av Per Boye Hansen (leder), Therese Bjørneboe (nestleder), Øyvind T. Gulliksen, Sir Brian McMaster, Kamaluddin Nilu, Christiane Schneider og Hanne Tømta. Komiteen tildeler prisen på grunnlag av selvstendige kunstneriske og faglige vurderinger.

Nationaltheatret skal ha sekretariatsansvaret for komiteen og bistå komiteen med tilrettelegging og gjennomføring av komiteens arbeid, utdelingsarrangement og informasjonsarbeid. Teatret skal administrere Kulturdepartementets tilskudd til Den internasjonale Ibsenprisen og disponere ressursene i samråd med komiteens leder. Teatret rapporterer årlig til departementet om bruken av midlene.

I 2012 gikk prisen til komponisten og instruktøren Heiner Goebbels fra Tyskland. Utdelingen av prisen på 2,5 mill. kr. fant sted i Nationaltheatret den 8. september. I forbindelse med prisutdelingen ble to av Goebbels oppsetninger vist. *Eraritjaritjaka* på Hovedscenen og *Stifters Dinge* i Kanonhallen hos vår samarbeidspartner Selvaag.

HEDDAPRISEN 2012

Norsk teaters årlige bransjepriser ble delt ut den 10. juni på Det Norske Teatret. Nationaltheatret hadde nominasjoner i 5 av totalt 9 kategorier. Av disse mottok Mariann Hole, Thorbjørn Harr og Jan Gunnar Røise prisen for særlig kunstnerisk innsats for Komilab prosjektet på Torshov.

MANGFOLD

Teatret har i 2012 benyttet skuespillere med minoritetsbakgrunn i flere oppsetninger, og ansatt en skuespiller med minoritetsbakgrunn i fast stilling. Teatret arbeider kontinuerlig i repertoar-

planlegging, rollebesetning og gjennom auditions med å rekruttere kvalifiserte skuespillere og annet kunstnerisk personale med minoritetsbakgrunn.

I 2012 vil teatret fremheve 4 oppsetninger som har hatt et uttalt fokus på mangfold og inkludering: *En folkefiende i Oslo*, *Archiv 1,336-1,337*, *Skeez TV Battles* og *White rabbit, Red rabbit*.

Teatret driver kontinuerlig tekstutvikling, og fortsetter også arbeidet med utvikling av flerkulturelle dramatikere i samarbeid med Dramatikkens Hus.

Teatret etablerte i 2010 ordningen "Unge National" hvor unge mellom 15 og 25 år kan melde seg inn, og kjøpe teaterbillett til kinopris. Ved utgangen av 2012 har denne ordningen ca. 6000 medlemmer mot ca. 4000 ved utgangen av 2011.

Teatret har i 2012 presentert flere forestillinger hvor hensikten har vært å gi et tilbud til særskilte grupper som funksjonshemmede, elever i videregående skole som lager skolerestyre, flyktninger og asylsøkere, og et generelt lavterskeltilbud gjennom samarbeid med DNB. I tillegg har teatret som i tidligere år pleiet kontakt med ideelle og humanitære organisasjoner, hvor særskilte grupper inviteres til lukkede prøver og diverse utvalgte forestillinger.

ELEVESØK I INSTITUSJONENE

Etter fremleggelsen av stortingsmeldingen "Kultur, inkludering og deltaking" ble det i 2012 etablert en egen ordning for elevbesøk i institusjonene. Teatret mottok tilskudd fra Kulturdepartementet på kr. 230.000, og tilbød skolene i Oslo to forestillinger av oppsetningen "Villanden" av Henrik Ibsen i Anders Paulins regi.

ØKONOMISKE FORHOLD

Styret bekrefter at fortsatt drift er lagt til grunn for regnskapet, og at regnskapet gir et rettviseende bilde av resultat og stilling pr 31.12.2012.

Årets resultat viser et underskudd på kr 969 018. Driftsinntekter i 2012 ble 226 mill. kr. mot 211 mill. kr. i 2011. Av dette

var egeninntektene 52,2 mill. kr. mot 46,8 mill. kr. i 2011. Driftskostnadene ble 227,3 mill. kr. mot 209,8 mill. kr. i 2011.

Personalkostnadene i 2012 er økt med 6,36 % eksklusivt pensjonskostnader. Dette skyldes i hovedsak lønnsvekst og et økt antall eksternt engasjerte i produksjonen.

Det er redegjort nærmere for pensjonsforpliktelser og -kostnader i note 6 i årsregnskapet. Teatret har lagt NRS' parametre fra september 2012 til grunn for pensjonskostnadene unntatt forventet avkastning, hvor 4,2 % er benyttet. Det knytter seg i fremtiden stor usikkerhet rundt avviklingen av estimatavviket i pensjonsberegningene og innvirkningen dette vil ha på teatrets egenkapital. Denne situasjonen gjelder for hele teater- og orkesterfeltet, og det pågår et arbeid mellom NTO og departementet om hvordan utfordringen skal håndteres.

Teatret mottar over rammetilskuddet fra Staten 4 mill. kr. årlig i øremerkede midler som skal dekke finansieringskostnader ved låneopptak knyttet til investeringer. Låneopptak på 25 mill. kr. over 10 år ble på denne bakgrunn foretatt i 2010 med departementets godkjenning. Saldo på dette lånet er pr. 31.12.12 på 18,1 mill. kr.. Teatret har fra tidligere et lån med saldo pr. 31.12.12 på 0,8 mill. kr. knyttet til etablering av verkstedlokaler i 2003. Dette forhold er finansiert over teatrets ordinære rammetilskudd. Det er redegjort nærmere for teatrets langsiktige gjeld i note 5 i årsregnskapet.

Styret vurderer den finansielle risikoen i teatret til å være akseptabel på bakgrunn av teatrets egenkapitalsituasjon og stabiliteten i de offentlige tilskudd.

SPONSORMIDLER OG ANDRE TILSKUDD

Teatret har i 2012 hatt samarbeidsavtaler med DNB ASA og Selvaag Gruppen AS. I 2012 mottok teatret totalt 4,6 mill. kr. i sponsormidler. Det er redegjort for omfanget av sponsormidler i note 10 i

årsregnskapet. Samarbeidsavtalen med DNB ASA er fornyet for perioden 2013-2014, og teatret arbeider kontinuerlig med sikte på inngåelse av nye samarbeidsavtaler med næringslivet. Styret vil takke bidragsytere og samarbeidspartnere for god støtte og godt samarbeid i året som er gått.

KUNSTSAMLINGEN

Teatret mottok i 2012 i gave fra Tore A. Holm et portrett av Liv Ullmann utført av kunstneren Håkon Bleken. Fotokunstneren Amy Arbus portretterte en rekke av teatrets skuespillere for en egen utstilling under Ibsenfestivalen. Portrettene er innlemmet i kunstsamlingen.

MILJØFORHOLD

Arbeidsmiljøet er tilfredsstillende. Det er i 2012 holdt 4 møter i Arbeidsmiljøutvalget. Gjennomsnittlig sykefravær har i 2012 vært 3,87 %. Det er i 2012 registrert 2 skader under arbeidet som har medført sykefravær. Virksomheten forurenser ikke det ytre miljø.

LEDELSE, ORGANISASJON OG LIKESTILLING

Teatersjef Hanne Tømta tiltrådte 01.01.2009 på åremål frem til 2015. Teatret utarbeidet i 2010 en overord-

net strategi for perioden 2010-2014, og vedtok overordnet målsetting og hovedmål for virksomheten. Hovedmålene er nærmere utdypet i strategien, og er omsatt i handlingsplaner for utvikling på alle områder i teatret.

Styret har kontinuerlig fokus på god utvikling i styrets arbeid. Styret legger stor vekt på at teatrets ledelse sammen med de tillitsvalgte arbeider med å operasjonalisere teatrets verdigrunnlag slik at det fungerer som en rettesnor for hver enkelt medarbeider.

Blant teatrets fast ansatte er det en jevn fordeling mellom kjønnene på henholdsvis 51,9 % menn og 48,1 % kvinner. Teatrets ansatte omfattes av tariffavtaler som regulerer lønns- og arbeidsbetingelser uavhengig av kjønn. Ledelsen ved teatret, dvs. øverste ledelse, avdelingsledelse og produsenter har i 2012 bestått av 20 personer; 9 menn og 11 kvinner. Teatret har 12 styre- og varamedlemmer; 7 kvinner og 5 menn. Kjønnfordelingen gjør at styret ikke ser noen grunn til å iverksette tiltak i denne forbindelse.

FORVALTNING AV TEATERBYGNINGEN

I tråd med St. meld. nr. 32 (2007-2008) "Bak kulissene" og St. prp. nr.1 for 2009 la teatret i 2009 frem et forslag overfor departementet til en forvaltningsmodell hvor Statsbygg overtar forvaltningen av teaterbygningen. I denne forbindelse

har departementet engasjert Statsbygg til å utrede behovet for rehabilitering og oppgradering av teatrets hovedbygning, hvilket ble gjort i 2010 og 2011. Statsbyggs kostnadsestimat ble presentert i januar 2012 og viser at for å bringe teaterbygningen til en tilstandsgrad som tilfredsstillende Statsbyggs normer ligger kostnadene i et spenn mellom 707 og 885 mill. kr. Styret gjorde en henvendelse til departementet for å forsikre seg om at hensynet til moderne teaterdrift, universell utforming og publikums behov vil bli ivare tatt i et langsiktig perspektiv.

Regjeringen fattet i juni 2012 vedtak om at det skal gjennomføres en KS1-prosess med en konseptvalgutredning (KVU) og tilhørende ekstern kvalitetssikring. Det ligger i KS-ordningens metodikk at det er nødvendig å utvide perspektivet for et prosjekt som vil være så avgjørende for Nationaltheatrets framtidige driftssituasjon. Dette er ikke bare spørsmål om å rehabilitere en fredet teaterbygning på best mulig måte. Det gjelder å få på plass et beslutningsunderlag for å stake ut kursen for landets nasjonalteater i et 50-års perspektiv. KS1-prosessen skal belyse alle nødvendige sider av Nationaltheatrets samfunnsrolle og hvilke rammevilkår landets nasjonalteater bør ha i perioden 2020-2070 for å kunne utføre sin samfunnsrolle. Det ligger som en grunnleggende forutsetning at Nationaltheatrets bygning skal rehabiliteres og oppgraderes som teater.

NATIONALTHEATRETS STYRE

Anne Enger
Styreleder

Siri Frost Sterri
Nestleder

Leif Pagrotsky
Styremedlem

Anniken Thue
Styremedlem

Jens P. Heyerdahl d.y.
Styremedlem

Kim Haugen
Ansattes representant

Den første del av KS1-prosessen er en konseptvalgutredning (KVU) som vil bli gjennomført i 2013 av Kulturdepartementet med konsulentbyrået Terramar / Oslo Economics som utførende og med Snøhetta som rådgivende arkitekter. Prosessen vil bli ledet av departementet gjennom en styringsgruppe med representanter fra teatret og Statsbygg.

Nationaltheatrets fredete bygning stiller helt spesielle krav og utfordringer både når det gjelder vedlikehold og når det gjelder teaterdrift. Teatret ser frem til KS1-prosessen med utredning av behovene i tråd med departementets mandat, og imøteser den videre dialogen med departementet angående utviklingen, rehabiliteringen og forvaltningen av teaterbygningen.

Teatret mottok i 2008 og 2009 midler til å finansiere låneopptak av investeringer til rehabilitering av bygg og scenetekniske anlegg, og styret vedtok en prioritert plan for nødvendige tiltak. Tiltakene er gjennomført med benyttelse av totalt 25 mill. kr. til scenetekniske oppgraderinger, og 8 mill. kr. til bygningsmessige tiltak i perioden 2008-2010. Hovedtiltaket på sceneteknisk område var utskifting av teatrets snorloft sommeren 2010 innenfor en kostnadsramme på 20 mill. kr.

I 2010 mottok teatret økte midler til systematisk vedlikehold av teaterbygningen. De bygningsmessige tiltakene har i hovedsak vært bygningsteknisk rehabilitering, modernisering av elektriske anlegg og brann-

vernstiltak. Teatret gjennomførte slike tiltak for 2,75 mill. kr i 2010, 3,3 mill. kr. i 2011 og 3,2 mill. kr. i 2012. Teatret avsatte 0,5 mill. kr. i 2012 til periodiske vedlikeholdstiltak. Over perioden 2007-2012 har teatret bygget opp en samlet avsetning til periodisk vedlikehold på 3,3 mill. kr. Teatret har som følge av at de bygningsmessige tiltak er finansiert over teatrets drift, ikke benyttet de øremerkede midler til lånefinansierte investeringer fullt ut over perioden 2009-2010. I 2012 ble det benyttet 1,3 mill. kr. av disse midlene og pr. 31.12.12 gjenstår det 0,5 mill. kr. i

balansen til dette formålet.

EIERE

Den norske stat eier alle aksjene i A/S Nationaltheatret.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår at årets underskudd på kr 969 018 føres mot "Annen egenkapital".

Oslo, 11. mars 2013
I styret for A/S Nationaltheatret

Anne Enger

Anne Enger
Styreleder

Linda Braseth

Linda Braseth

Jens P. Heyerdahl d.y.

Jens P. Heyerdahl d.y.

Siri Frost Sterri

Siri Frost Sterri

Hanne Tømta

Hanne Tømta
Teatersjef

Kim Haugen

Kim Haugen

Leif Pagrotsky

Leif Pagrotsky

Anniken Thue

Anniken Thue

Thomas Gunnørud

Thomas Gunnørud
Direktør

Styret retter en stor takk til alle ansatte for innsatsen i 2012.

Linda Braseth
Ansattes representant

Kirsten Haune
1. varamedlem

Margaretha Østern
2. varamedlem

Ferene Kovacs
3. varamedlem

Liv B. Osa
Varamedlem for
Kim Haugen

Knut Ås
Varamedlem for
Linda Braseth

RESTAURANTEN

Ideen bak rommet er å se og bli sett!
Den store foyeren er beskrevet i
festskriftet fra åpningen: "Den har en
lengde af 18,28 meter, en bredde af
11,75 meter, og rummet er således
stort nok til at lade promenerende pas-
sere forbi hverandre i to strømme, med
tilstrækkelig rum for siddende på hver
side. Foyeren er nemlig hovedsagelig
tænkt som en "promenadefoyer" hvor-
for servering kun foresgår fra 2 mindre,
på kortveggen anbragte, serverings-
diske for konditori

RESULTATREGNSKAP

	NOTE	2012	2011
DRIFTSINNETEKTER			
EGNE INNTEKTER			
Billettinntekter	2	41 053 814	36 584 042
Diverse inntekter, bl.a. programsalg, restaurant		6 256 571	5 558 455
Sponsorinntekter og andre tilskudd	10	4 848 255	4 667 510
SUM EGNE INNTEKTER		52 158 640	46 810 006
OFFENTLIGE TILSKUDD			
Ordinært driftstilskudd fra Staten	3	168 698 000	163 078 000
Andre offentlige tilskudd	3	5 502 064	1 095 700
SUM OFFENTLIGE TILSKUDD		174 200 064	164 173 700
SUM DRIFTSINNETEKTER		226 358 704	210 983 706
DRIFTSKOSTNADER			
PRODUKSJONSKOSTNADER			
Produksjonskostnader		5 838 941	5 346 638
Andre varer og tjenester		9 358 247	10 585 909
SUM PRODUKSJONSKOSTNADER		15 197 188	15 932 547
PERSONALKOSTNADER			
Lønn		110 242 232	102 986 136
Ekstrahjelp, gjester etc.		14 147 857	14 096 684
Arbeidsgiveravgift		18 407 876	16 862 557
Diverse honorarer		935 562	1 143 596
Pensjoner, diverse sosiale utgifter	6	10 666 350	9 593 499
SUM PERSONALKOSTNADER	4	154 399 877	144 682 473
AVSKRIVNINGER			
Ordinære avskrivninger	8	9 201 185	8 601 687
SUM AVSKRIVNINGER		9 201 185	8 601 687
ANDRE DRIFTSKOSTNADER			
Opplæring og videreutvikling		459 309	484 065
Kjøp av forestillinger		4 790 141	1 811 152
Forfatterhonorar, musikkavgift		6 642 727	3 939 747
Lokaler		16 442 642	16 588 380
Reiser, diett, losji		3 542 016	2 391 763
Salgs- og informasjonskostnader		8 182 681	7 750 361
Kontorrekvisita, IKT og telefon		5 129 922	4 631 029
Diverse administrasjonskostnader		3 278 704	2 992 116
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER		48 468 141	40 588 613
SUM DRIFTSKOSTNADER		227 266 391	209 805 319
DRIFTSRESULTAT		-907 687	1 178 387
FINANSIELLE POSTER			
ANDRE FINANSINNETEKTER			
Finanskostnader		1 443 048	1 274 622
		1 504 379	1 659 287
RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER		-61 331	-384 664
ÅRSRESULTAT		-969 018	793 72
DISPONERING			
Årets resultat avsatt til egenkapitalen		-969 018	793 722

BALANSE

EIENDELER

ANLEGGSMIDLER

Teaterbygning	8	17 195 494	16 980 103
Innredninger i leide lokaler	8	17 899 047	19 920 466
Maskiner, teknisk utstyr og inventar	8	29 289 889	31 509 129
Overfinansiert pensjonsforpliktelse	6	368 924	
Langsiktig fordring på Staten	12	4 600 000	4 600 000
SUM ANLEGGSMIDLER		69 353 354	73 009 699

OMLØPSMIDLER

Forskuddsbetalte forestillingskostnader	9	5 784 287	3 715 454
Debitorer		1 941 906	2 617 868
Forskuddsfakturerte sponsormidler			
Skattetrekkkonto		6 107 720	5 617 079
Bank og kasse		10 775 870	18 760 858
SUM OMLØPSMIDLER		24 609 782	30 711 257
SUM EIENDELER		93 963 135	103 720 956

EGENKAPITAL OG GJELD

EGENKAPITAL

INNSKUTT EGENKAPITAL

Aksjekapital (195 aksjer á kr. 1.000)	11	195 000	195 000
Overkursfond	12	10 000 000	10 000 000
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		10 195 000	10 195 000

OPPTJENT EGENKAPITAL

Annen egenkapital	12	12 273 439	13 244 987
Egenkapitaltilskudd fra Staten	12	4 600 000	4 600 000
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		16 873 439	17 844 987
SUM EGENKAPITAL		27 068 439	28 039 987

GJELD LANGSIKTIG GJELD

Pensjonsforpliktelse	6	1 611 694	2 755 930
Langsiktig lån	5	18 958 346	23 791 678
Avsatt lønnsforpliktelse	4	1 281 000	923 800
SUM LANGSIKTIG GJELD		21 851 040	27 471 408

KORTSIKTIG GJELD

Leverandører		5 299 665	4 257 165
Forskuddsbetalte sponsormidler	10		46 000
Forskuddsbetalte inntekter	13	1 378 748	5 573 415
Forskuddsbetalte abonnementer og billetter		8 314 267	8 931 097
Skattetrekk, arbeidsgiveravgift, feriepenger og lønn		24 848 277	23 014 118
Merverdiavgift		120 368	154 817
Annen kortsiktig gjeld	7	5 082 331	6 232 949
SUM KORTSIKTIG GJELD		45 043 656	48 209 560
SUM GJELD		66 894 696	75 680 968
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		93 963 135	103 720 956

NOTER

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Det er ikke avsatt til eventuelle tap pr 31.12.

Billettinntekter og aktiverte oppsetningskostnader

Billettinntekter blir inntektsført når forestilling er avholdt. Forestillingskostnader er periodisert til det år forestillingen har premiere. Se for øvrig note 9.

NOTE 2 - BILLETTINNTEKTER

	Antall publ.	Bill. innt. i kr. 1 000
Hovedscenen	130 613	28 335
Amfiscenen	37 570	6 752
Torshovteatret	17 962	2 509
Malersalen	5 023	546
Andre scener	3 631	176
Lukkede forestillinger	8 793	318
Omvisninger	320	20
Sum egne lokaler	203 912	38 655
Turne, gjestespill og samarbeidsprosjekter	12 580	
Gebyrer og andre billettinntekter		2 399
Totalt antall publikummere / billettinntekter	216 492	41 054

Kulturdepartementet har gitt kroner 230 000 i tilskudd til elevbesøk som er inkludert i billettinntekter.

NOTE 3 - TILSKUDD TIL DRIFT

Nationaltheatret mottok kr. **166 913 000** i støtte fra Staten.

Den Internasjonale Ibsenprisen mottok kr. 3 580 000 i statstilskudd.

	Nationaltheatret	Ibsenprisen	Sum
Statstilskudd ihht tilskuddsbrev 19.01 og 24.01.12	166 913 000	3 580 000	170 493 000
Ekstratilskudd til digitalt formidlingsprosjekt mottatt 13.12.11	500 000		500 000
Støtte til Torsov teatret fra Sagene bydel	25 000		25 000
Tidligere avsatt til Internasjonale Ibsenpris arrangement i 2012		2 377 300	2 377 300
Tidligere avsatt til øremerket midler til lånefinansierte investeringer	1 285 000		1 285 000
Avsatt til Internasjonale Ibsenpris i 2013/2014		-480 236	-480 236
Total	168 723 000	5 477 064	174 200 064

NOTE 4 - LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE TIL DAGLIG LEDER OG STYRET MED MER.

Vedrørende fordeling av lønnskostnadene vises det til regnskapet.

Gjennomsnittlig antall årsverk	250,9	
Godtgjørelser	Daglig leder	Styret
Lønn honorar	1 121 009	350 400
Annen godtgjørelse	9 933	

Daglig leder er ansatt på åremål og har en avtale om etterlønn/ventelønn på 3 måneder for hvert år hun arbeider som teatersjef, maks 12 måneder. Kr 1,281 mill. er avsatt i regnskapet for å møte denne forpliktelsen.

Daglig leder er omfattet av selskapets ordinære pensjonsordning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personale eller aksjeeiere. Bedriftsforsamlingen har ikke mottatt noen ytelser.

Revisor

Lovpålagt revisjon er kostnadsført med kr. 183 875, honorar for andre attestasjonstjenester med kr. 6 487 og honorar for andre tjenester med kr. 27 000. Alle beløp er inkludert merverdiavgift.

NOTE 5 - LEIEFORHOLD I BROBEKKVEIEN / LANGSIKTIG LÅN

I 2001 inngikk Nationaltheatret en leiekontrakt i Brobekkveien i Oslo. Bygget brukes til verksteder og prøvesal.

Leieforholdet varer i 20 år fra 1.2.2001, med leiers rett til å fornye i ytterligere 10 + 10 år til markedspris. Leien er kr. 4,9 mill.

Saldo på lånet er pr 31.12 på kr 0,8 mill. med løpetid på 11 år, og er nedbetalt i 2013.

I 2010 opptok Nationaltheatret med Kulturdepartementets godkjenning et lån på kr 25 mill til investering i nytt snorloft på Hovedscenen. Saldo på dette lånet pr 31.12 er kr 18,1 mill., og har en løpetid på 10 år.

Leiekontrakt er stilt som sikkerhet for lånene.

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2012	2011
Gjeld til DNB	18 958 346	23 791 678
Sum	18 958 346	23 791 678

NOTE 6 - PENSJONER

Nationaltheatret har en forsikret kollektiv ytelsesbasert ordning i DNB Livsforsikring, med samme ytelser som KLP og Statens pensjonskasse. Ordningen omfatter alle ansatte etter gjeldene regler. For øvrig har teatret uforsikrede forpliktelser knyttet til gamle avtaler med enkelte av sine pensjonister, samt privat AFP. AFP er regnskapsmessig behandlet som innskuddsordning. Pensjonsforpliktelser er behandlet ihht god regnskapskikk.

Pensjonsforpliktelsene er aktuariemessig beregnet ut fra følgende parametre:

* Diskonteringsrente	4,20 %
* Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,20 %
* Forventet lønnsøkning	3,25 %
* Forventet utvikling av grunnbeløpet i Folketrygden (G) og forventet økning av løpende pensjoner er vurdert til	3,00 %

Arbeidsgiveravgift er inkludert i forpliktelsene.

Teatret har lagt til grunn regnskapsstiftelsens anbefalte parametre fra september 2012, med unntak av forventet avkastning på pensjonsmidler, hvor 4,2% er lagt til grunn.

Sammensetning av pensjonsforpliktelsene	2012	2011	
Forsikret ordning i DNB Livsforsikring, overfinansiert	-368 924	894 912	
Direkte forpliktelser finansiert over drift	1 611 694	1 861 018	
Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser	Forsikret ord.	Uforsikret forplikt.	
Brutto forpliktelse 01.01.12	158 525 864	1 861 018	
Årets opptjening	10 224 829	-108 231	
Rentekostnad	7 245 467		
Aktuarielt tap	-371 488		
Pensjonsutbetalinger	-2 031 436	-188 636	
Sum brutto forpliktelser	173 593 236	1 564 151	
Avviklet AFP ordning			
Brutto pensjonsmidler	149 192 652		
Netto pensjonsforpliktelser	24 400 584	1 564 151	
Arbeidsgiveravgift	3 440 482	47 543	
Ikke resultatført estimatavvik	-24 723 918		
Arbeidsgiveravgift på estimatavvik	-3 486 072		
Balanseført forpliktelse/ - overfinansiering	-368 924	1 611 694	
Sammensetning av årets pensjonskostnad	Forsikret ord.	Privat AFP	Uforsikret forplikt.
Årets pensjonsopptjening	10 224 829		193 627
+ rentekostnad	7 245 467		
- avkastning på pensjonsmidler	-7 614 915		
Administrasjonskostnader	601 098		
Netto pensjonskostnad	10 456 479	1 244 480	193 627
Arbeidsgiveravgift	1 474 364	175 472	-4 991
Resultatført aktuarielt tap/gevinst	435 865		
Resultatført aktuarielt oppgjør			
Refundert premie			
Aktuarberegnet pensjonskostnad	12 366 708		188 636
Medlemsinnskudd /arbeidstakerdel (2 %)	-2 031 951		
Arbeidsgiveravgift	-1 879 868	-175 472	
Pensjonskostnad eks arbeidsgiveravgift resultatført	8 454 889	1 244 480	188 636
Spesifikasjon av pensjoner og diverse sosiale utgifter			
Årets pensjonskostnad	9 888 005		
Gruppeliv-, ulykke- og yrkesskadeforsikring	369 621		
Bedriftslegeordning, legehjelp og fysioterapeut	255 249		
Andre sosiale kostnader	153 475		
Totalt pensjoner og diverse sosiale kostnader	10 666 350		

LYSEKRONEN

Det strålende midtpunktet i hele Nationaltheatret er den store lysekronen i taket i salongen. Alle prismene er laget i opalglass. Lysekronen er så stor at en voksen mann kan stå inne i den. For at den skal bli ordentlig rengjort og ettersett, må den senkes ned i parkett.

NOTE 7 - ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Periodisk vedlikeholdsfond 01.01.2012	3 223 637
Avsatt til periodisk vedlikehold	500 000
Benyttet i 2012 til periodisk vedlikehold	-430 389
Periodisk vedlikeholdsfond 31.12.2012	3 293 248
Andre påløpte kostnader	1 789 083
Sum annen kortsiktig gjeld	5 082 331

NOTE 8 - BYGNINGER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

	Bygninger	Innredninger i leide bygg	Teknisk, kontor og innredning	Sum
Kostpris 1.1	11 890 629	39 698 718	113 704 742	165 294 089
Oppskrivning av bygg foretatt i 1998	10 000 000			10 000 000
Tilgang i året	1 631 034		3 544 883	5 175 917
Sum	23 521 663	39 698 718	117 249 625	180 470 006
Akkumulerte avskrivninger	6 326 169	21 799 671	87 959 738	116 085 578
Bokført verdi pr. 31.12	17 195 494	17 899 047	29 289 889	64 384 428
Årets ordinære avskrivninger	1 415 643	2 021 419	5 764 123	9 201 185
Avskrivningssats	2 %	Leietid	10 - 30 %	

NOTE 9 - AKTIVERTE OPPSETNINGSKOSTNADER

Aktiverte oppsetningskostnader gjelder produksjonskostnader påløpt i 2012 for oppsetninger i 2013 eller senere. Det er direkte henførbare produksjonskostnader for produksjoner i 2013 eller senere som aktiveres.

Oppsetning:	2012	2011
Diktator mot dikter	736 124	
Onkel Vanja	1 339 800	
DeLillos	473 024	
Det flyvende barnet	754 627	
OSV	548 224	
Holocaustmusikalen	534 227	
Baby	501 642	
Andre mindre produksjoner	896 619	
Totalt aktiverte oppsetningskostnader	5 784 287	3 715 454

NOTE 10 - SAMARBEIDSAVTALER / SPONSORMIDLER OG ANDRE TILSKUDD

Sponsoravtale med DNB er inngått for perioden 01.01.2008 til 31.12.2012.
Sponsoravtalen med Selvaag for periode 1.8.11 til 1.7.13 er knyttet opp til Ibsenfestivalen.

	DNB	Selvaag	Sum
Mottatt ihht kontrakt	3 300 000	1 000 000	4 300 000
Prosjektmidler	290 000		290 000
Billetter til sponsor			-541 745
Avsatt sponsormidler fra 2011 til Ibsenfestivalen			800 000
Inntektsført sponsormidler	3 590 000	1 000 000	4 848 255

NOTE 11 - AKSJEKAPITAL

Den Norske Stat ved Det Kongelige Kulturdepartement eier 100 % av aksjene. 195 aksjer pålydende kr. 1 000, totalt kr. 195 000.
Alle aksjer er i samme klasse.

NOTE 12 - EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen EK	Sum
Egenkapital 1. januar	195 000	10 000 000	17 842 457	28 037 457
Årets endring i egenkapital				
Årsresultat			-969 018	-969 018
Egenkapital 31. desember	195 000	10 000 000	16 873 439	27 068 439

Bundne midler

I forbindelse med saldering av statsbudsjettet (St.prp. nr. 32, 2001/-02) er det bevilget kr. 4,6 mill. i tilskudd til egenkapital til teatret. Midlene ytes ved plassering i et «Kontolån til Staten» som er avdragsfritt, men rentebærende. Kontolånet føres opp som en langsiktig fordring på Staten, og med en tilsvarende økning av innskutt egenkapital under posten "Annen egenkapital".

NOTE 13 - FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER

Pr 31.12.2012 er det overført kr. 480 236 til Internasjonale Ibsenprisen 2013, kr. 227 397 fra UD til reisestøtte, gave fra Vennene kr 130 000 og kr. 512 000 til øremerkete midler til lånefinansierte investeringer.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER

	2012	2011
Innbetalinger fra salg av billetter	40 436 984	38 144 794
Innbetaling andre inntekter	7 540 121	13 502 495
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	174 200 064	164 173 700
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	-63 773 446	-55 804 980
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.	-154 399 877	-144 682 473
Periodisering av produksjonskostnader (material-, lønnskostnader)	-2 068 833	-1 152 488
Innbetalinger av renter	1 443 048	1 274 622
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	-1 504 379	-1 659 287
Innbetaling av aksjekapital		
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 873 682	13 796 385

KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER

Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-5 175 917	-8 323 264
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 175 917	-8 323 264

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER

Innbetaling av aksjekapital		
Investering i finansielle anleggsmidler		
Endring offentlig gjeld	1 799 710	-436 597
Netto betaling langsiktig gjeld (- ned + opptak)	-5 620 368	-1 748 632
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-3 820 658	-2 185 229

Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-7 494 346	3 043 620
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	24 377 936	21 334 317
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	16 883 590z	24 377 937

40,4
MILLIONER

Billettinntektene i 2012 økte med hele 6% fra året før og ga teatret enn inntekt på kr 40 436 984.

86,5
PROSENT

Besøket på Amfiscenen viste et gjennomsnittlig belegg på 86,5 % fordelt på 13 ulike produksjoner.

SALGSSTATISTIKK PR. 31.DESEMBER 2012

HOVEDSCENEN	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt. pr. forestilling	Besøks %	Bill.innt. i 1000 kr
Rockeulven	26	19 185	738	99,0 %	4 297
Forvandlingen	25	17 910	716	93,1 %	3 794
Anna Karenina	30	13 168	439	59,3 %	3 130
Skolerevy	2	1 457	729	98,0 %	145
Kunst	4	2 303	576	77,5 %	591
Abigails party	23	8 695	378	54,6 %	1 653
Source of Summer	1	567	567	88,5 %	50
Villanden	29	12 219	421	71,3 %	2 376
De foreldreløse	3	1 050	350	51,1 %	153
Kafka	3	1 322	441	64,3 %	220
Folk og røvere i Kardemomme by	74	48 394	654	88,5 %	11 520
FN- Dagen	1	739	739	100%	
Ibsenfestivalen gjestespill	7	3 604	515	77,5 %	406
SUM HOVEDSCENEN	228	130 613	573	80,6 %	28 335

AMFISCENEN	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt. pr. forestilling	Besøks %	Bill.innt. i 1000 kr
Minus 2	12	2 291	191	96,4 %	518
Kunst	14	2 753	197	98,3 %	634
Twilight Bar	12	1 252	104	59,3 %	180
Frk. Julie	32	5 437	170	85,8 %	1 075
Entropi	29	5 016	173	85,0 %	1 087
Babettes gjestebud	20	3 407	170	86,6 %	796
Kondolerer	44	8 617	196	98,0 %	1 022
Sokrates forsvarstale	20	3 921	196	97,9 %	841
Ibsenfestivalen gjestespill	9	1 421	158	86,3 %	142
Peer på en pall Showbox	1	150	150	100 %	
Om Peer	10	952	95	48,1 %	137
Disputten	16	1 732	108	62,0 %	256
Jeg svarte på en drøm	4	621	155	89,0 %	65
SUM AMFISCENEN	223	37 570	169	86,5 %	6 752

TORSHOV

	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt. pr. forestilling	Besøks %	Bill.innt. i 1000 kr
Kondolerer	9	1 572	175	97,0 %	147
Chet spiller ikke her	1	175	175	100,0 %	
Jåtåkdag	23	3 763	164	90,9 %	590
Torshov Trippel	6	520	87	86,7 %	
Håndtering i Spokane	36	4 062	113	77,8 %	619
White rabbit	1	40	40	80,0 %	
Kafka	7	1 225	175	97,8 %	187
Peer Gynt	53	6 605	125	79,4 %	965
SUM TORSHOV	136	17 962	132	85,5 %	2 509

MALERSALEN

	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt. pr. forestilling	Besøks %	Bill.innt. i 1000 kr
Entropi	26	1 572	60	99,1 %	185
Merry go round	3	172	57	94,0 %	16
Jeg forsvinner	38	2 088	55	90,1 %	232
Om Hamlet	1	61	61	100,0 %	
Ibsenfestivalen gjestespill	3	179	60	98,0 %	12
Odysseen	17	951	56	91,7 %	100
SUM MALERSALEN	88	5 023	57	95,0 %	546

ANDRE SCENER

	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt. pr. forestilling	Besøks %	Bill.innt. i 1000 kr
Ibsen-quiz	1	70	70	87,5 %	
Ibsenstunt	4	128	32	40,0 %	6
Ibsenfestivalen gjestespill	5	624	125		43
Foaje	1	69	69	69,0 %	
Peer på en pall	1	182			
Omvisninger	13	320			
På scenekanten	22	1 440			
Hakkebakkekraket	7	831	119	99,2 %	95
Fatzer	2	287	144	95,7 %	32
Utstillinger: Amy Arbus					
Egner 100, DNB-samtid	3				
SUM ANDRE SCENER	59	3 951			176

TOTALT

TOTALT	734	195 119			38 318
---------------	------------	----------------	--	--	---------------

LUKKEDE FORESTILLINGER

	Antall forestillinger	Antall publikummere	Gj.snitt. pr. forestilling	Besøks %	Bill.innt. i 1000 kr
Hovedscenen	15	6 122			177
Amfi	10	1 207			67
Torshov	8	943			37
Bakscenen	1	60			
Malersalen	9	461			36
SUM LUKKEDE	43	8 793			318

TOTALT DESEMBER 2012	777	203 912			38 636
-----------------------------	------------	----------------	--	--	---------------

TURNER OG GJESTESPILL

	Antall forestillinger	Antall publikummere	
Babettes gjestebud	24	2 556	<i>Turne Norge</i>
Babettes gjestebud	1	153	<i>Burkina Faso</i>
Entropi	26	4 105	<i>Turne Norge</i>
Entropi	2	162	<i>Wiesbaden</i>
Kondolerer	12	4 033	<i>Turne Norge</i>
Jeg svarte på en drøm	4	284	<i>Dramatikkens hus og Stavanger</i>
En kropp	4	207	<i>Dramatikkens hus</i>
Sokrates forsvarstale	3	1 080	<i>Festspillene i Bergen</i>
SUM TURNER OG GJESTESPILL	76	12 580	
TOTAL INKL. TURNER/GJESTESPILL	853	216 492	

DIGITAL OVERFØRING

	Antall publikummere
Folk og røvere i Kardemommeby	
Digital overføring til 30 kinoer i Norge	5 000

TRANSMISJON

Folk og røvere i Kardemommeby	
NRK 1 26.12.12	201 000
NRK Super 29.12.12	39 000
NRK Super 30.12.12	22 000
TOTAL TRANSMISJON	262 000

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Nationaltheatret AS for 2012, som viser et underskudd på kr. 969.018. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret, teatersjef og selskapets direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Nationaltheatret AS per 31. desember 2012 og av resultatet og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Nationalteatret AS som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stabekk, 11. mars 2013
NITSCHKE AS

Hans Hagen jr.
Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE PR. 31.12.12:

Norsk Skuespillerforbund:

Bernhard Arnø
Mattis Herman Nyquist
Kjersti Botn Sandal

NTL, avd. 114-03:

Kari Nordberg Svendsby

Musikernes Fellesorganisasjon:

Claudio Aiello

Film- og teaterteknisk Forening:

Leder: Marianne Hellum
Nestleder: Ulf Bjørklid
Kasserer: Hege Ramstad
Sekretær: Maren Sælensminde
Styrerepresentant: Even Alfheim
Styrerepresentant: Ryan Bourne

NATIONALTHEATRETS BEDRIFTSFORSAMLING PR. 31.12.12:

FRA STATEN:

Medlemmer:

Siri Bergland, **leder**
Frøydis Langmark, **nestleder**
Ingeborg Webster
Halvdan Skard
Svenning Torp
Christian Fredrik Horst
Marit Spurkland
Jamshed Masroor

Vararepresentanter:

1. vara: Harald Bache-Wiig
2. vara: Dagny Anker Gevelt

FRA PERSONALET:

Kunstnerisk sektor:

Anne Krigsvoll
Anneke von der Lippe

Øvrig personale:

Ulf Bjørklid
Lise Roesen Karlsen

1. vara: Bjarne Svendsen
2. vara: Aasmund Robert Vik

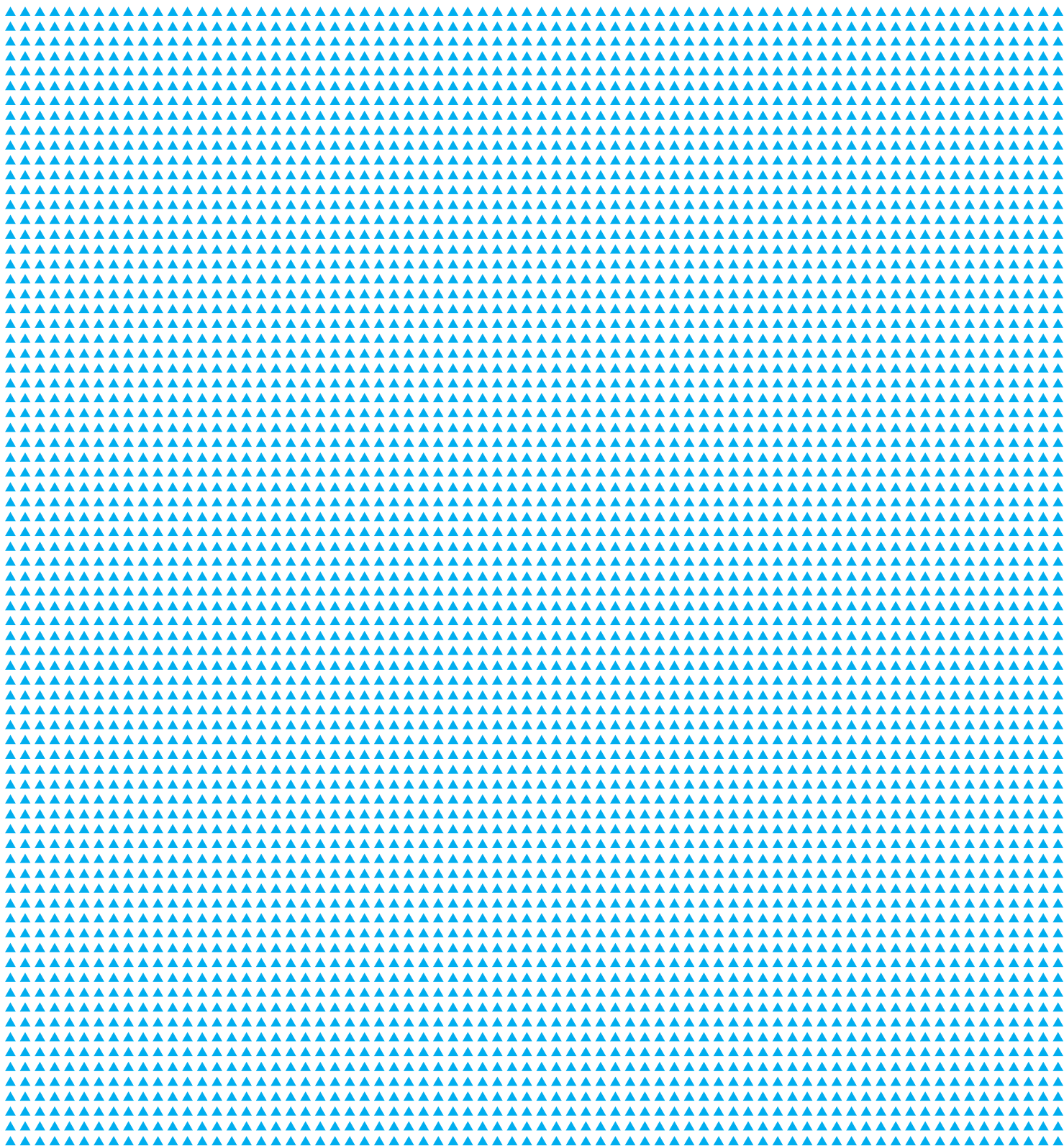

**"NATIONALTHEATRET ØNSKER Å
VÆRE MED Å SKAPE UTVIKLING –
IKKE BARE BLI EN DEL AV DEN."**

HANNE TØMTA, TEATERSJEF

Utgitt av Nationaltheatret. **Ansvarlig utgiver:** Hanne Tømta. **Redaktør:** Ida Margreta Halvorsen. **Layout:** Marcus Tøstie.
Foto: Erik Berg, Gisle Bjørneby, Thor Brødreskift, Marthe Garmann, Marius E. Hauge, Ruben Kvamme, L-P Lorentz,
Ellen Lorentzen, Per Maning, Bjørn Moe, Erik Aavatsmark, Nationaltheatrets bildearkiv, Oslo Museums bildearkiv,
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Oslo Byarkiv. **Trykk:** Grøset Trykk AS. **Opplag:** 1000.
Adresse: Johanne Dybwads plass 1, Postboks 1225 Vika, 0110 Oslo.

